

Slovenski VESTNIK

LETNIK XLI.

CELOVEC, PETEK, 20. JUNIJ 1986

ŠTEV. 25 (2281)

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 7 šilingov
mesečna naročnina 25 šilingov
celoletna naročnina 250 šilingov
P. b. b.

„Eno največjih kulturnopolitičnih dejanj“:

Slovenski vestnik je s 40-letnim neprekinjenim izhajanjem najstarejše narodnopolitično glasilo koroških Slovencev

Slovenski vestnik se ob svojem jubileju lahko ponaša z najdaljšo dobo neprekinjenega izhajanja v zgodovini slovenskega časnikarstva na Koroškem (nekdanji Mir je izhajal 39 let – op. ured.), je na slavnostni prireditvi ob 40-letnici našega lista minulo soboto poudaril predsednik ZSO Feliks Wieser in to imenoval eno največjih kulturnopolitičnih dejanj koroških Slovencev po drugi svetovni vojni. „Slovenski vestnik je rezultat samorastniškega narodnega preporoda in večje samozvesti koroških Slovencev. Rojeval se je v vihuri druge svetovne vojne in je delo ljudi, ki so z vsem srcem in ljubeznijo branili svojo domovino.“

V tem duhu je potekala tudi prireditev v borovelski Mestni hiši, kjer so veliko dvorano napolnili obiskovalci od blizu in daleč, predvsem sodelavci, bralci in prijatelji našega lista. Med njimi so bili še iz začetne dobe Mira Prušnik, ki je delovala že pri predhodnikih Slovenskega vestnika, ter Franci Zwitter in Tone Jelen, ki

domovine, predsednik Društva novinarjev Slovenije Slavko Fras (njegove prirčne čestitke objavljamo posebej, medtem ko se je predsednik sindikata koroških novinarjev Manfred Posch zaradi zadržanosti oprostil ter je svoje čestitke za jubilej povezal z željo, da bi Slovenski vestnik tudi v bodoče uspešno opravljal svojo pomembno

Trstu, pa je posebej opozoril na sorodnosti obeh listov: oba imata svoje korenine v partizanskem tisku in oba na tradicijah protifašističnega narodnoosvobodilnega boja nadaljujeta svoje delo v korist Slovencev v zamejstvu, njihove povezave z matičnim narodom ter enakopravnega sožitja z narodom-sosedom.

Predstavnika obeh osrednjih organizacij koroških Slovencev sta v svojih govorih zavzela stališče tudi k aktualni situaciji in posebej k trenutno najbolj perečemu vprašanju šolstva. Wieser je dejal, da je ločen pouk pod skupno streho, kakor imenujejo predvideno rešitev, treba videti kot predstopnjo k ločenim središčnim šolam, kar bi privedlo do etničnega proporca. Priznal se je k izjavam ministra Moritza, ki je v jubilejni številki SV ugotovil, da je skupna šola bistven pogoj za ohranitev kulturne identitete manjšine, ter zaključil: Roke proč od dvojezične šole! Domej pa je menil, da model, ki ga je pripravila komisija koroških strank, vsebuje glavne sestavine zahtev KHD in FPÖ, ki merijo v ločevanje, v getoizacijo mladine in manjšine sploh. Zato ne smemo dopustiti, da bi ponovno obveljal trostrankarski pakt.

Prireditvi ob 40-letnici našega lista je obsegala pester kulturni spored (o katerem poročamo na drugem mestu); o zgodovini in razvoju SV smo pripravili majhno razstavo, ki je vzbudila veliko zanimanja; podelili smo prve nagrade za pridobivanje novih naročnikov; za zaključek pa smo se povsili v prijetni domači družabnosti. Tako je bil jubilej res praznik Slovenskega vestnika in velike družine njegovih sodelavcev, bralcev in prijateljev; bil je pregled njegove doslej prehojene poti, pa tudi pogled na bodoče delo v duhu tradicij, ki jih nadaljuje kot naslednik partizanskega tiska.

Pogled na del častnih gostov

sta bila med prvimi sodelavci, ko je list pred 40 leti začel izhajati na Dunaju. S svojo udeležbo so počastili jublanta tudi generalni konzul SFRJ v Celovcu Borut Miklavčič, predstavnik SZDL Slovenije in njene komisije za manjšinska vprašanja Jože Hartman z drugimi gosti iz matične

nalogo), predstavniki organizacij in ustanov koroških Slovencev, komunalni politiki iz Borovlj in sosednjih občin ter številni drugi.

Na prireditvi je bilo obširno govora o prehojeni poti in delu Slovenskega vestnika, pa tudi o njegovem pomenu in njegovih nalogah. Tako je predsednik ZSO Feliks Wieser naglasil, da Slovenski vestnik ter ZSO in celo narodno skupnost na področju informativne dejavnosti čakajo spričo uveljavljanja novih tehnologij naravnost prelomne naloge. Zato bo moral SV postati mobilizacijski motor znotraj slovenske narodne skupnosti, tribuna naprednih ljudi iz vseh političnih taborov.

Podpredsednik NSKS Ignaz Domej je dejal, da se v štiridesletnem izhajanju Slovenskega vestnika zrealizirala naša narodna življenja – „še več: ta list je bil skozi vsa ta leta izraz in hkrati sooblikovalec življenja in mnenja nas koroških Slovencev, spremljevalec in glasnik v boju za narodnostne pravice, za enakopraven položaj našega človeka v družbi“. Spomnil je, da se je SV rodil v času, „ko je naša narodna skupnost dosegla pomembno razvojno stopnjo v odporu proti nacizmu, v oboroženem boju za svobodo slovenskega naroda. Narodnoosvobodilni boj je postal sestavina naše zgodovine in tradicije. Res je pa tudi, da tako obetajoči nastavki prebujenega narodnostnega življenja pri nas na Koroškem niso doživeli zaželenih dovršitev.“

Gorazd Vesel, ki je izrekel čestitke v imenu Primorskega dnevnika v

Z nami so praznovali številni prijatelji

„Na straneh tega časnika se je pisala zgodovina koroških Slovencev“

Čestitke Slovenskemu vestniku ob 40-letnici je izrekel tudi predsednik Društva novinarjev Slovenije Slavko Fras, ki je na slavnostni prireditvi dejal:

V imenu Društva novinarjev Slovenije izrekam nocojšnjemu jublantu in slavlencu, Slovenskemu vestniku, iskrene čestitke ob 40-letnici izhajanja. Obletnica tega borbenega glasila Zveze slovenskih organizacij na Koroškem je praznik vseh slovenskih časnikarjev.

V vseh letih izhajanja je Slovenski vestnik pomenil za javnost v matični domovini veliko kroniko boja koroških Slovencev za uveljavitev njihovih narodnostnih in človeških pravic in zanesljivo dokumentacijo njihove življenjske volje. Na straneh tega časnika se je pisala zgodovina slovenske narodne skupnosti na Koroškem in naša zgodovina je sestavni del zgodovine vsega slovenskega naroda. Obletnico tega lista obhajamo torej skupaj z vami, in društvu slovenskih novinarjev je v zadoščanje, da smo prav v tem jubilejnem letu lahko podelili dolgoletnemu prvemu peresu in uredniku najvišjo novinarsko nagrado, ki jo premoremo. S tem smo dali priznanje vsem, ki Slovenski vestnik ustvarjajo, in izrazili smo s tem svoje globoko spoštovanje do njihovega delovnega znanja.

Časnikarski poklic je težak in odgovoren, koliko težji in koliko odgovornejši mora biti v razmerah, ko ga je treba opravljati kot obliko eksistencnega boja nacionalno ogrožene skupnosti. Tudi Radu Janežiču, Andreju Kokotu, Lubu Urbajsu in Vinku Wieserju in vsem drugim slovenskim časnikarjem, ki so od leta 1946 naprej polnili stolpce tega časnika – in tukaj moram izgovoriti ime prvega glavnega urednika Francija Zwitterja, pa tudi vsem tistim ki bodo prišli opravljati to pomembno delo za njimi, tudi vsem njim gre zasluga, da se bo slovenstvo na Koroškem, ki je zibelka naše skupne nacionalne zavesti, ohranjalo in razvijalo tudi v prihajajoče tisočletje.

S takšno vednostjo in odgovornostjo živeti, dragi kolegi in prijatelji iz Slovenskega vestnika, pomeni bremena našega poklica lažje prenašati. V imenu časnikarjev iz matične domovine, posebej še novinarjev časopisne hiše Dela, ki nas veže tesno redakcijsko sodelovanje, vam ob jubileju želim, da bi Slovenski vestnik svoje zgodovinsko poslanstvo opravljal še naprej z enako vestnostjo kot doslej in da bi vaše delo obrodilo še več sadov.

Predstavljena nova vlada Vranitzky je postal zvezni kancler

V ponedeljek je predstavil novi zvezni kancler dr. Franz Vranitzky svoje vladno moštvo, saj so bili odstopili kancler Sinowatz, zunanji minister Gratz, minister za kmetijstvo Haiden, Vranitzky sam pa je oddal mesto finančnega ministra. Najbolj je presenetilo dejstvo, da je postal prejšnji minister za podzavljena podjetja Ferdinand Lacina novi finančni minister; to še prav posebej preseneča zato, ker je hotel Lacina izstopiti iz vlade, saj v svojem prejšnjem resorju ni uspel uresničiti vseh svojih predstav. Naslednik Lacine je postal Rudolf Streicher, o katerem je Vranitzky izjavil, da o dosedanjem razvoju podzavljene industrije ni prizadet, da „pa ima za reševanje odprtih problemov dosti industrijskega mišičevja“.

Prejšnji zunanji minister Gratz je v utemeljitev svojega odstopa povedal med drugim tudi to, da odstopa zaradi izvolitve Waldhei-

ma, katerega je v volilnem boju dosti kritiziral. Gratzov naslednik je zdaj Peter Jankowitsch, ki se je že za časa Kreiskega profiliral v mednarodni politiki. Zadnja sprememba je prizadela ministrstvo za kmetijstvo, saj je tam postal naslednik Haidena dr. Erich Schmid, ki je prevzel dosti nerešenih problemov, pa če spomnimo le na odprto vprašanje cen za žito.

Že v prvih dneh nove vlade se je pokazalo, da novi kancler Vranitzky vsaj na področju zaščite narave da je prednost ekonomski strani, medtem ko stopa ekološko vprašanje v ozadje. S tega pristopa se stavlja vprašanje, kako se bo oprijel na primer manjšinskega vprašanja. Jasno pa je, da bo z naše strani – kar se tiče pogovorov z vlado – pri novem kanclerju treba začeti spet od sprejema, saj do zdaj ni bil vključen v razčiščevanje manjšinske problematike.

10 let po pokolu v Sowetu: Rasisti še naprej ubijajo črnce

16. junija 1976 je rasistična vlada Južne Afrike dala pobiti v največjem črnem getu Sowetu več sto otrok. V zadnjih desetih letih je isti rasistični režim Bothe poklal tisoče črncev in danes še vedno kolje naprej. Ob 10. obletnici pokola v Sowetu so črnci organizirali generalno stavko, kar je služilo Bothe kot povod za ponovno odredbo izrednega stanja: policija aretirala črnce, zapira pisarne sindikalnih organizacij, pri generalni stavki črncev pa je ubila spet več črncev.

Na ta ponovni val nasilja apartheidskega režima v Južni Afriki je reagiral tudi novelov nagradenec škof Desmond Tutu, ki je pozval vse države sveta, da prekinijo vsakršni diplomatski in gospodarski stik z rasističnim režimom. Na „svetovni konferenci o sankcijah proti Južni Afriki, ki jo organizirajo Združeni narodi, pa je predsednik Afrikankega narodnega kongresa, Oliver Tambo, še dodal: „Sankcije nas ne ubijajo. Ubija nas apartheidski sistem? Črnci so pripravljeni se požrtvovalno boriti, samo da zlojmo apartheid!“

PREBERITE

na strani

- 2 Vprašanja dvojezičnega šolstva
- 3 Beneški Slovenci so se predstavili v Ljubljani
- 4 Letošnja matura na slovenski gimnaziji
- 6 Slovenski vestnik se zahvaljuje
- 8 Nogometaši iz Šmihela ostanejo v spodnji ligi

Koroški deželni šolski svet:

Naj „bistra glava“ zgine z dvojezičnega ozemlja?

Sredi maja tega leta je razposlal deželni šolski svet okrožnico okrajnim šolskim svetom za Šmohor, Celovec-deželo, Beljak-deželo in mesto ter Velikovec v zadevi „prijava k dvojezičnemu pouku; agitacija na šolah“. Toda kdor bi si mislil, da poziva deželni šolski svet svoje podrejene oblasti, naj poskrbijo za propagando za čim večje število prijav, ali pa da naj vsaj pozitivno zavzamejo stališče do dvojezičnega šolstva, se je hudo zmotil. Deželni šolski svet v svoji okrožnici opozarja na „nezakonitost vsakršne podpore enostranskih stališč v vprašanih šolske politike.“

To pa še ni všeč, saj je zapisano v tem pismu med drugim tudi sledeče: „Po zakonu o šolskem pouku je vsakršna propaganda v zadevah, ki ne sodijo v šolo („schulfremde Zwecke“) prepovedana... Direktor šole ima službeno nalogo, da sprejema prijave oziroma objave... To delo mora vršiti predvsem tudi nepristransko. Zato bi to bilo tudi nezdržljivo z njegovimi službe-

nimi obveznostmi, če bi na svojem službenem mestu izvajal ali dopuščal propagando v podporo ali oviro prijavam. Zato meni deželni šolski svet, da direktorjem in učiteljem agitacija za ali proti prijavi na področju manjšinskega šolstva ni samo nedovoljena temveč tudi prepovedana.“

Deželni šolski svet se je s to okrožnico očitno profiliral na oblastni ravni kot protimanjšin-

ska institucija. Še povrh kot takšna, ki deluje proti lastnim zakonom in zakonskim ureditvam. Ne zadošča torej, da so nemškonaacionalne sile, da sta KHD in FP začeli gonjo proti uzakonjeni ureditvi manjšinskega šolstva – saj zahteva po uveljavitvi tako imenovane „Regelschule“ za neprijavljene otroke negira zakonitost dvojezičnega šolstva –, zdaj sodeluje pri tem tudi najvišja deželna šolska instanca, deželni šolski svet. Za svoje „predpise“ v okrožnici namreč citira ustrezne zakone o manjšinskem šolstvu, oziroma splošni zakon o šolstvu. In s pomočjo teh paragrafov skuša še kar izpodbiti zakonsko osnovo manjšinskega šolstva. Kajti kako bi sicer lahko deželni

šolski svet trdil, da je plakat „Bistra glava se uči slovensko“ (saj ta je predmet omenjene okrožnice) zadeva, ki ne sodi v šolo na dvojezičnem ozemlju? Je mar dvojezična šola za deželni šolski svet že dokončno odpravljena?

V zvezi s to okrožnico deželnega šolskega sveta sta obe osrednji organizaciji koroških Slovencev v pismu zveznemu ministru Moritzu protestirali proti ravnanju deželnega šolskega sveta. ZSO in NSKS ugotavljata, da omenjeni plakat nikakor ni v nasprotju z določili citiranih zakonov, zveznega ministra Moritza pa organizaciji naprošata, da ustrezno stališče posreduje deželnemu šolskemu svetu.

Agitacija...

„Slovenskonacionalni agitaciji“ se je menda pridružil minister Moritz – tako komentira KHD naš intervju z ministrom, ki smo ga objavili v jubilejni številki. S tem pa da bi bil tudi „v nasprotju z modelom koroške pedagoške komisije“. Drži, toda v nasprotju s „pedagoško komisijo“ Moritz pač sledi pedagoškim argumentom, ki jasno zagovarjajo skupni pouk v skupnih razredih.

Nemškonaacionalni agitaciji pa – kakor kaže – sledi Pedagoški institut, saj letos prvič prireja „pedagoški teden“ brez vsakršnega predavanja za dvojezične učitelje. Zgleda, da so torej zares sklenili: skupno dvojezično šolo bomo uničili, torej nam tudi za dvojezične učitelje ni treba več skrbeti... -ma

Za javno dvojezično šolo v Celovcu:

27. junija: Praznik dvojezičnosti

Delegacija Iniciative staršev za javno dvojezično ljudsko šolo v Celovcu je zaključila prvi krog obiskov pri šolskih in političnih oblasteh. Bila je pri poslevočnem predsedniku deželnega šolskega sveta Kircherju, pri celovškemu županu Guggenbergerju, ter pri šolskih nadzornikih Inzku in Wiegeleju. Odgovorni politiki in uradniki so sicer pozitivno ocenili to iniciativo in podprli zamisel o javni dvojezični ljudski šoli v glavnem mestu Koroške, toda Kircher in Guggenberger sta se izognila vsakršni konkretni podpori in valila odgovornost za uresničitev take zahteve drug na drugega: avstrijski šolski zakoni, v prvi vrsti zakon o manjšinskem šolstvu, takšne šole v Celovcu pač ne predvideva – to je bila navsezadnje edina konkretna izpoved.

Iniciativa pa se s temi razgovori ne zadovoljuje. Zato prireja 27. junija ob podpori raznih društev v Pavličevi ulici „praznik dvojezičnosti“. Od 16. ure naprej bodo nastopili Svetlana Markarovič (s komadom „Čuk sedi na palici“), Gledališče čez cesto (z mladinsko igro „Peter Momljač“), klovna Peppina in Peppino, Helmut Kurz-Goldenstein (ki bo risal z otroki) ter otroci dvojezičnih vrtec. Zvečer ob 19.30 uri bo v gostilni „pri Joklu“ dražba slik znanih umetnikov – v podporo delovanju iniciative –, ob 20.30 uri pa nastop skupine „Istra nova“. Razen tega bodo postavljene knjižne police, informacijske mize in razstave. Skratka: za vsakega bo nekaj na sporedu. Zato pridite v čim večjem številu! Izkazite vaše zavzemanje za uresničevanje enakopravnosti slovenščine tudi v Celovcu samem!

Zasedala manjšinska komisija RK SZDL Šolsko vprašanje v ospredju

V ponedeljek, dne 16. junija 1986, je v Ljubljani zasedala komisija za manjšinska in izseljeniška vprašanja pri RK SZDL. Pod vodstvom predsednika komisije tov. Željka Jegliča je komisija obravnavala aktualno stanje diskusije o dvojezičnem šolstvu na Koroškem.

Osrednji organizaciji koroških Slovencev sta zastopala predsednika Wieser in Grile, strokovno oceno raznih pedagoških modelov pa je podal sodelavec Slovenskega znanstvenega inštituta Teodor Domej. Predstavniki koroških Slovencev so ponovno potrdili, da zanj nikakršen model ločevanja šolarjev ni sprejemljiv.

Napovedali so, da bo narodna skupnost sama izdelala predlog, ki ga bo predstavila javnosti.

Razprava o dvojezični šoli na Dunajski univerzi

Slovenski študentje na Dunaju so pretekli četrtek in petek na univerzi priredili akcijske dneve za dvojezično šolo. Skupno z visokošolsko zvezo so z letaki informirali javnost o aktualnem stanju dvojezičnega šolstva na Koroškem, na posebni podijski diskusiji pa so razpravljali dir. Ewald Krainz, dir. Franc Kukovica, prof. dr. Peter Gstettner in dr. Alexander Langer iz Južne Tirolske.

Nabito polna dvorana in dokaj mešana publika – taka slika se je nudila organizatorjem podijske diskusije, ki sta jo prirejela KSSŠ/D in Avstrijska visokošolska zveza. Naslov prireditve „Skupno ali ločeno – bodočnost dvojezične šole“ je sprva morda ustvaril vtis, da se bojo na diskusiji spoprijeli nasprotniki in zagovorniki dvojezične šole, toda podij je bil zaseden izključno s „prijateljskimi silami“. Poleg Petra Gstettnerja in Franca Kukovice sta bila vabljeni še direktor celovške pedagoške akademije Ewald Krainz ter Južni Tirolec Alexander Langer, predstavniki Alternativne liste za drugo Južno Tirolsko. Po njihovi zasluzi je postal diskusijski večer zelo zanimiv, zlasti za manjškovorečo in manj informirano publiko, saj so s svojimi izjavami znali vzbuditi zanimanje za dvojezično šolstvo ter splošno odobravanje skupne dvojezične šole.

Ločitev – bankrot skupne šole

Šola naj bi bila institucija, ki otroka ščiti pred negativnimi vplivi delovnega in vsakdanjega sveta odraslih, ki je vse preveč prežet z dejavniki nesporazumevanja, netolerance in agresije. Samoumevna naloga šole naj bi bila torej tudi pravilna premostitev družbenih konfliktov, kot je to na primer manjšinski. Premostitev bi bila mogoča z vzgojo do strpnosti in sporazumevanja, z razvijanjem skupne zavesti. Temu nasprotno pa si koroški politični dejavniki prizadevajo za ločitev otrok ter na ta način skušajo napraviti iz šolskih ustanov nova prizorišča družbenih (manjšinskih) konfliktov – to bi bil propad vsake smiselne šolsko-politične osnove, je izpostavil Peter Gstettner v svojih izjavah.

Ni se pa omejil zgolj na šolstvo, govoril je na splošno o neki mali

koroški vojni proti slovenščini: na občinskih sejah, uradih, napisih in v otroških vrtcih – povsod jo skušajo izriniti. Gstettner k tem dogajanjem: „Na Koroškem primerjajo slovenščino s pasivnim kajenjem – pozor strup! Delajo tako, kot da bi se človek lahko ob vsaki slovenski besedi okužil ali zastrupil...“

Zanimivo je bilo poslušati tudi Alexandra Langerja, ki je poročal o ločenih šolah na J. Tirolskem ter o dvo- ali trojezičnih šolah Ladincev. Pomen skupne dvojezične šole se zrcali še posebej v ugotovitvi, da „bi se tudi pri nas na J. Tirolskem morali počasi po tem zgledovati.“

Osrednji dogodek petkovega dne je bil **solidarnostni koncert za dvojezično šolo** v audi-maxu dunajske univerze. Angažirana politično-kabaretična skupina **Schmetterlinge** je predstavila svoj program „Nix is fix“ ter dodatno nekatere posebej naštudirane slovenske pesmi. V imenu Kluba je spregovoril predsednik **Gabrijel Wutti**.

NAČRTI ZA DVOJEZIČNO ŠOLSTVO NA KOROŠKEM

V zadnji številki našega lista smo objavili prvo oceno tako imenovanega šolskega načrta „pedagoške komisije“, ki so jo sestavljali zastopniki deželnozborskih strank ter uradni strokovnjaki deželnega šolskega sveta. V okviru te „pedagoške komisije“ se je formiral neki delovni odbor (v njem so sodelovali Dr. Dieter Antoni – center za šolske poskuse, Thomas Miklau – SP okrajni šolski nadzornik za velikovski okraj, prof. Hugo Reinprecht – ÖVP, Erich Silla – FP, Ernst Weihs – deželni šolski nadzornik, Franc Wiegele – okrajni nadzornik za dvojezični pouk), ki je izdelal osnutek „šolskega načrta“. Ta osnutek je deželna pedagoška komisija po komaj triinpolurni „diskusiji“ soglasno sprejela.

V prvi oceni tega načrta smo ugotovili, da bi pomenila uresničitev teh predstav degradiranje dvojezičnih učiteljev in slovenščine, da bi bila začetek uveljavljanja Haiderjeve zahteve po etničnem proporcu, nenazadnje pa tudi velik korak k likvidaciji dvojezičnega šolstva nasploh. Danes objavljamo načrt pedagoške komisije v nemškem originalu, tako da bi vam nudili možnost, da

si sami ustvarite sliko o intenzivnosti napada na dvojezično šolstvo. Pozivamo bralce, da se oglašijo k besedi in zavzamejo stališče.

Načrt deželne pedagoške komisije:

1. Unterricht in Parallelklassen

Ist die Zahl der für den zweisprachigen Unterricht angemeldeten und

tiger Wertschätzung zum Ziele haben.

So sollen in verstärktem Ausmaß besonders gemeinschaftsfördernde Maßnahmen wie unverbindliche Übungen („Schulspiel“, „Spielmusik“, „Chorgesang“ und „Leibesübungen“), Freigegegenstände, verschiedene Unterrichtsveranstaltungen wie Wandertage, Exkursionen, Lehrausgänge, Schullandwochen und ihre Ersatzveranstaltungen, Förderunterricht usw. grundsätzlich klassenübergreifend in den Parallel-

unterricht, 7 Deutsch/Slowenisch und 4 Mathematik) unter Beiziehung eines weiteren Lehrers unterrichtet. Ein Lehrer unterrichtet zweisprachig die zum zweisprachigen Unterricht angemeldeten Schüler und ein Lehrer einsprachig die nicht angemeldeten Schüler.

Eine räumliche Trennung (durch eine flexible Vorrichtung oder Gruppenraum) ist für diese Zeit möglich.

In den Fächern Musikerziehung, Bildnerische Erziehung, Werkserziehung und Leibesübungen werden al-

gieren, wenn gesichert ist, daß den Schülern, die zum zweisprachigen Unterricht angemeldet sind, ein Lehrer mit Slowenischprüfung zur Verfügung steht und der Musikunterricht in erwähnter Form möglich ist.

3. Freigegegenstand Slowenisch

Um einen unbehinderten und möglichst effizienten zweisprachigen Unterricht sicherzustellen, sollte für Schüler mit fehlenden oder mangelhaften Vorkenntnissen in der slowenischen Sprache die Möglichkeit einer ergänzenden Unterrichtsveranstaltung bestehen.

Vorgeschlagen wird ein Freigegegenstand Slowenisch.

4. Schülerzahlen

● Die Klassenschülerhöchstzahl in Schulstufen mit zum zweisprachigen Unterricht angemeldeten Schülern beträgt 20.

● Parallelklassen werden errichtet, wenn jeder der beiden möglichen Gruppen mindestens 7 Schüler aufweist.

● In allen anderen Fällen wird der Unterricht in gemeinsamen Klassen erteilt, wobei eine zeitlich begrenzte Gruppierung der Schüler vorzusehen ist.

● In einzelnen schulorganisatorischen Grenzfällen (z. B. niederorganisierten Schulen) sind schulortsspezifische Lösungen vorzusehen.

Deželna „pedagoška komisija“ izdelala svoj načrt

der nicht angemeldeten Schüler groß genug, um zwei funktionsfähige Klassen zu bilden (Mindestgröße jeder Klasse 7 Schüler), so soll der Unterricht in Parallelklassen für angemeldete und nicht angemeldete Schüler getrennt geführt werden.

Eine einzurichtende Lehrerarbeitsgemeinschaft soll sich aber auf Landesebene um die Erfassung von Möglichkeiten klassenübergreifender Gemeinsamkeit bemühen, die im Sinne des sozialen Lernens eine verstärkte Gemeinsamkeit mit gegenseitigem Verständnis und gegensei-

klassen angeboten bzw. durchgeführt werden.

2. Gemeinsamer Unterricht mit zeitlicher Gruppierung

Reicht die Zahl der zum zweisprachigen Unterricht angemeldeten bzw. der nichtangemeldeten Schüler zur Errichtung von selbständigen Parallelklassen nicht aus (und bleibt somit unter 7 Schülern), dann erfolgt eine zeitliche begrenzte Gruppierung der Schüler.

Dabei werden 14 Stunden (3 Sach-

le Schüler wieder gemeinsam unterrichtet.

Da der Gegenstand Musikerziehung einen besonderen gemeinschaftsfördernden Wert besitzt und das gemeinsame Liedgut sichern soll, ist dieser Gegenstand zweisprachig zu führen.

Sind genügend Lehrer mit Slowenischprüfung vorhanden, so sind sie vorrangig in Klassen mit angemeldeten Schülern als Klassenlehrer einzusetzen. Es können aber auch Lehrer ohne Slowenischprüfung in solchen Klassen als Klassenlehrer fun-

Kulturni spored slavnostne prireditve 40-letnice Slovenskega vestnika navdušil številno občinstvo

Od zgoraj navzdol: MoPZ SPD Borovlje, Hatski trio, Koroški oktet KUD „Prežihov Voranc“ z Raven na Koroškem, igralec Anton Petje (levo) in Peter Raab (desno) in MePZ „Podjuna Pliberk“

Ko smo predstavili sodelujoče, ki bodo oz. so oblikovali kulturni spored slavnostne prireditve 40-letnice Slovenskega vestnika preteklo soboto v Mestni hiši v Borovljah, smo zapisali, da bodo obiskovalci doživeli edinstven kulturni užitek – in tako je tudi bilo; kajti številni udeleženci so z vso pozornostjo sledili izvajanjem nastopajočih, ki so izpolnili vsa pričakovanja.

Roman Verdel, ki vodi Moški pevski zbor SPD Borovlje, je presenetil z dovršeno naštudiranimi pesmimi borovelskih pevcev, ki so v hipu osvojili simpatije občinstva. Čeprav Koroški oktet „Prežihov Voranc“ z Raven na Koroškem deluje kot amaterski ansambel, je njegovo petje na ravni vrhunskih interpretov vokalne glasbe, kar še posebno velja za njegov repertoar koroških narodnih pesmi. Vodja okteta Tone Ivartnik je tudi dirigent MePZ „Podjuna Pliberk“, s katerim je tudi sodeloval na naši slavnostni prireditvi in tudi s pevskimi in pevcami iz Podjune dokazal svojo ljubezen do zborovskega petja. Pesmi, ki so jih izvajali imenovani zbori, so bile pretežno koroške narodne, če izvzamemo borbene in nekatere umetne pesmi. Hatski trio, ki je v Borovljah nastopil v sestavi kvarteta, nam je posredoval melos Hrvatov, ki živijo na Gradiščanskem. Izvirno in kvalitetno petje so dopolnili z značilnimi instrumenti, njihov nastop pa so slikovno dopolnile pisane noše. Čistokrvna profesionalca sta bila igralec Anton Petje iz Trsta in Peter Raab iz Celovca. Prvi nam je odlično interpretiral odlomke iz Cankarjevih del, v katerih pisatelj kritično govori o narodu, narodnem ponosu oz. narodni politiki in še čem; drugi pa je prebral nemško besedilo Janka Messnerja iz knjige Kärntner Heimatbuch ter zapel pesem proti zlorabi atomske energije, ki preti uničevanju človeštva oz. grožnji močnejših šibkejšim narodom.

Posamezne točke sporeda je napovedoval Marijan Srie, ki je bo tej priložnosti podajal tudi zgodovino Slovenskega vestnika od začetka njegovega izhajanja pred 40 leti ter njegove vloge v času NOB in njegovem pomenu informiranja v vseh povojnih letih do danes.

Navdušeni aplavz, ki je sledil po vsaki izvedeni točki, je potrdil zadovoljstvo obiskovalcev, ki so prišli preteklo soboto v Borovlje. Seveda jih je mnogo prišlo tudi zato, da se ob zvoških ansambla „12. nadstropje“ poveseli in napleše, kar so mladi godci iz Ljubljane opravili izvrstno. Navdušeni Borovljčani so se z njimi že dogovorili za nastop na njihovi društveni veselici.

Maček Muri obiskal otroke v Šentjakobu in Celovcu

Ritmična skupina „Trič-trač“ osnovne šole Veljko Vlahovič iz Ljubljane je v petek 13. junija s svo-

jimi črnim mačkom Murijem razveselila številne otroke (in seveda tudi odrasle) v Šentjakobu in Celovcu.

Ržiserki Mari Štularjevi je odlično uspelo izkoristiti otroško razgibanost, sproščenost in razigranost. Več kot dvajset otroških mačk in mačkov v starosti 8 do 14 let je plesalo, pelo, igralo, da je kar mrgolelo na odru. Na slikovit in živ način so prikazali, kaj vse se dogaja v mačjem mestu od mačjih ljubezenskih zgodb do mačjih veselici, jedi, športnih tekem, pa mačjih roparjev.

Besedilo se naslanja na literarno delo „Maček Muri“ Kajetana Koviča, ki ga je ljubko ilustrirala Jelka Reichmann in je prav gotovo znano tudi našim najmlajšim. Delo je uglasbil Jerko Novak, scensko glasbo je prispevala skupina 12. nadstropje, na traku pa smo slišali Neco Falk.

Obe prireditvi sta bili doživetje za nastopajoče, predvsem pa za naše otroke, ki so klicali „nasvidenje, maček Muri!“

Kulturno pismo iz Slovenije

Minuli teden so se občinstvu v ljubljanskem Cankarjevem domu predstavili Slovenci iz Videmske okrajine v Italiji s svojim kulturnim delom, pa tudi problemi in dosežki. To je bil pomemben dogodek, ki so mu javna občila posvetila razmeroma veliko pozornost dober pa je bil tudi obisk njihovih prirediteljev. V čem je pomen tega nastopa?

Beneški Slovenci so se kot slovenska manjšina v Italiji prvič predstavili svoji „matici“. To je nedvomno zanje zahtevalo mnogo organizacijskega dela, predvsem pa zavesti o sebi in svojem narod-

krepitev kulturnih in gospodarskih vezi med manjšino in slovensko republiko, po drugi strani pa ugotavljanje, da je interes „matice“ za okrepitev tvojnejših vezi očiten in da, upajmo, ne bo ostal samo deklarativen. Vseslovenska situacija je takšna, da k temu sili tako matični narod kot njegovo manjšino.

Teden beneških Slovencev v Ljubljani se je imenoval „Slovenci tam za goro“ in komentator B. Sošič je v Delu med drugim zapisal: „Po 120 letih bolj ali manj nasilne asimilacijske politike se vse močnejše prebujajo misli o slovenskem rodu, o narodni zavesti in,

„Slovenci tam za goro“

Teden beneških Slovencev v Ljubljani

nostnem poreklu – kar pomeni, da so dosegli isto stopnjo nacionalnega življenja, na kateri je mogoče nadaljnje plodno povezovanje z matičnim narodom. Obiskovalci so si v Cankarjevem domu lahko ogledali dokumentarno razstavo o beneških Slovencih, se udeležili literarnega oziroma koncertnega večera, okrogle mize o skupnem slovenskem kulturnem prostoru, sklepnega večera, na katerem so gostje prikazali prerez svojega kulturnega dela: zborovsko petje, gledališče, glasbo, folklorni nastop... Nemestnik predsednika odbora za odnose z verskimi skupnostmi pri Socialistični zvezi Slovenije je sprejel beneške duhovnike in katoliške laike, nekdanji borci iz Benečije in Režije so obiskali Ljubljano itd. Skratka, po eni strani smo imeli priložnost spoznati vsega upoštevanja vredne kulturne stvaritve in želje gostov za nadaljnjo

kot pri nas radi poudarjajo, o skupnem slovenskem kulturnem prostoru. Pravzaprav se je morala zatresti zemlja, da se je na tej in oni strani „goro“ prebujilo že skoraj odmrlo čustvo in porodilo medsebojno zaupanje. Potres pred 10 leti ni razmajal le hiš, temveč je pretresel zavest ljudi tja do korenin. Pomoč iz Slovenije je postavila temelje narodnemu prebujanju Slovencev v Benečiji, Režiji in Kanalski dolini.“

Tedaj, po znanem hudem potresu, je Slovenija priskočila na pomoč rojakom – zdaj, ko so zrasli „temelji“, bo na njih lažje „graditi“. Iz tega izvira omenjeno upanje o nadaljnjem povezovanju, ki bo Slovincem Videmske pokrajine tudi podpora pri njihovem prizadevanju, da bi dobili večje pravice in narodnostne svoboščine, kakor bi jih vseboval zaščitni zakon.

Jože Horvat

Akcija za obnovo Trubarjevega „mlina“ na Rašici

Ker letos 29. junija poteka 400 let Trubarjeve smrti, se bodo vrstile številne kulturne prireditve v počastitev očeta slovenske književnosti. Bil je prvi, ki je napisal slovensko knjigo, se boril proti srednjeveškemu mračnjstvu, za humanizem, premagoval pokrajinsko razcepljenost na Slovenskem in razvijal prve oblike slovenske narodne zavesti. Zgradil je temelje slovenskega šolstva in slovenske kulture ter doumel povezanost Slovencev z južnimi Slovani.

Poleg založniških, gledaliških in drugih programov je že izdelan načrt za obnovo Trubarjevega „mlina“ – tam je stala njegova rojstna hiša –, ki bo zahteval največje finančne napore.

Naprošeni smo tudi mi zamejski Slovenci, da se v to akcijo zbiranja finančnih sredstev po vseh svojih možnostih in zmožnostih vključimo.

Mislamo, da smo to dolžni velikemu kulturniku in humanistu Primožu Trubarju, pa tudi naši matični domovini, ki nas v vseh ozirih podpira.

Trubarjev spomenik v ljubljanskem Tivoliju

V ta namen smo odprli pri Zvezi-bank konto s številko 32573 (Trubarjeva spominska zbirka).

Prosimo, da se poslužite priložene vplačilnice in po svojih močeh velikodušno prispevate za izgradnjo tega vseslovenskega kulturnega spomenika!

Slovenska prosvetna zveza

Osrednji objekt obnovljene Trubarjeve domačije bo mlin in v velikem prostoru nad njim Trubarjeva spominska zbirka. (foto: Janez Zrnc)

24. matura na Slovenski gimnaziji

Med 5. in 9. majem ter med 9. in 13. junijem 1986 je nastopilo 26 maturantov in maturantk iz 8.A razreda (od skupno 27) in 28 maturantov in maturantk iz 8.B razreda (vsi so bili prepuščeni) k pismenim in ustmenim zrelostnim izpitom.

Pod predsedstvom dr. Valentina Inzka in pod razredniško taktirko prof. M. Oražaja (8.A) in prof. C. Gutovnikove (8.B) so

maturanti dokazovali svoje znanje, ki so si ga pridobili v osmih letih gimnazijskega šolanja.

V 8.A razredu jih je 24 doseglo svoj cilj s prvim naskokom, med njimi Karin Lutnik in Anton Stern z odličnim ter Silva Krivograd, Pavel Čertov in Michaela Triessnig z dobrim uspehom.

V 8.B razredu je 26 kandidatov uspešno zaključilo gimnazijsko pot. Z odličnim uspehom so

maturirali: Ernest Blajs, Barbara Jop, Sonja Kert, Jožef Kropiunik, Marko Kušej, Špela Mlakar, Werner Novak, Eduard Trampusch. Z dobrim uspehom so končali matura: Aleksander Černut, Klemens Debevec, Tatjana Tolmaier.

V petek 13. junija 1986 sta Zveza slovenskih organizacij na Koroškem in Narodni svet koroških Slovencev povabili maturante na slavnostni opoldanski sprejem v hotelu Korotan v Sekiri, zvečer istega dne pa je bila po razdelitvi spričeval in zahvalni božji službi skupna valeta v Mladinskem domu Slovenskega šolskega društva v Celovcu.

Skupno z dosedanjimi letošnjimi maturanti je doslej zapustilo Slovensko gimnazijo 919 absolventov.

Lani največ požarov na Koroškem

Deželna komisija za preprečevanje požarov na Koroškem je imela pred nedavnim svoje letno zasedanje, na katerem je obravnavala požare minulega leta 1985.

Ugotovili so, da je bilo na Koroškem 1134 požarov, kar je najvišje število požarov, ki ga je kdaj zabeležila statistika tega področja. Kljub temu, da je bilo toliko požarov, pa je bila višina škode za 30 odstotkov manjša kot leta 1984. Leta 1985 je škoda znašala 191.772.000 šil., leta 1984 pa kar 294.072.000 šil.

To diskrepanco si razlagajo tako, da je bilo leta 1984 nekaj večjih požarov, tako eden celo v višini 42.600.000 šil. (Lipa pri Vrbi).

Največje število požarov gre na račun rizične skupine „Zivil“. V tej skupini so bile v lanskem letu glavni vzrok razne defektne toplotne naprave (vključeni ali poškodovani električni štedilniki, likalniki itd.). Poleg teh toplotnih naprav je tudi strela delala veliko škodo. Seveda bi bilo veliko manj požarov, če bi splotja bila opremljena s strel vodovi, kar velja še posebno za objekte na deželi.

Zaključno naj še povemo, da koroške požarne brambe pri svojem nevarnem poslu v lanskem letu niso preprečile samo škodo v višini 238.000.000 šil., marveč so tudi večkrat obvarovale ljudi telesnih poškodb pri požarih.

O dejavnosti Avstrijsko-jugoslovanskega društva na Koroškem

● Pred kratkim je na pobudo Avstrijsko-jugoslovanskega društva razstavljalo v Cankarjevem domu v Ljubljani pet koroških umetnikov – Simon Veratschnig, Sandro C. Bianchet, Robert Primig, Jakob Wüster in Heinz Ortner.

Rastavo, ki je vsebovala 120 oljnih slik, risb, akvarelov in skulptur, je obiskalo (od 15. maja do 3. junija)

Sele-Borovnica

V soboto 7. junija je Alpski klub „Obir“ na Obirskem priredil koncert v gostilni Trkl v Selah-Borovnici. Čez 300 ljudi je do zadnjega kotička napolnilo dvorano in uživalo ob izvajanjih nastopajočih.

Kot prvi je nastopil mešani pevski zbor iz Sel, pod vodstvom Francija Čertova, kateremu so sledili vokalni kvintet iz Šentlipaša, družina Moschitz iz Šentjanža, trio Pavlič, obirski vižarji in deklški zbor iz Sel. Na sporedu je bil tudi nastop ansambla „Fantje z vseh vetrov“ z humoristom Kopitarjem. Ta odlični ansambel šteje brez dvoma med najboljše ansamble na obmejnem področju. Letos je že drugi nastopil med koroškimi Slovenci in bo koncem tega meseca, kot smo zvedeli, prejel dve zlati plošči. Tudi humorist Boris Kopitar je pokazal kaj zna in poskrbel za nekaj fletnih vicev in poskočnih igrice. Če je lušno, hitro mine čas in tako je to šlo do zgodnjih jutranjih ur.

Kot častne goste smo pozdravili člana predsedstva NSKS in predsednika KEL Karla Smoleja, odbornika KKZ in predsednika KPD „Planina“ v Selah Marjana Olip, predsednika SPD Edinost Šteben Huberta Dumpelnika in dr. Ludvika Karničarja.

okrog 12.000 ljudi. Že število samo pove, da je bilo za to razstavo veliko zanimanje.

Otvoritev razstave so se poleg bivšega predsednika koroškega deželnega zbora Josefa Guttenbrunnerja, ki je otvoril razstavo, udeležili s Koroško tudi člani predsedstva A-J-D Adolf Scherer, Peter Kersche, Otto Heinrich in Werner Pressl, ter predstavnik generalnega konzulata SFRJ v Celovcu konzul Zoran Markovič.

● Ko že pišemo o dejavnosti Avstrijsko-jugoslovanskega društva naj še omenimo, da bo v soboto 21. junija izlet v Stično, kjer so v bližini znamenite izkopenine. Znan je tudi samostan Cistercijancev iz 12. stoletja, ki ga je s pomočjo višnjegorskega grofa dal zgraditi oglejski patriarh Peregriin I. Samostan ni bil samo versko središče, marveč tudi pomemben kulturni center.

● Tudi letos bodo koroški otroci v času od 31. julija do 11. avgusta letovali v Baški na otoku Krku (starost od 7 do 14 let). Interesenti dobijo podrobne informacije pri Österreichisch-Jugoslawische Gesellschaft, 9021 Klagenfurt, Karfreitstraße 1 – po telefonu ob sredah od 15.-16. ure (0 42 22) 51 18 153.

● Sekretariat Avstrijsko-jugoslovanskega društva v Celovcu sporoča, da je lansko leto, decembra meseca izvoljena deželna tajnica dr. Inge Rauber-Zimmer, oddala iz osebnih vzrokov svojo funkcijo in se tako sama izločila iz deželnega predsedstva.

● Nadaljnje prireditve sta – 8. julija posebna razstava slikarja Ludvika Pandurja v Mestni hiši v Celovcu in 13. septembra jesenska prireditev „Vinska trgatev“ v Dobrovi.

Nova atrakcija na Donavi

Parniška družba za Donavo (DDSG) je v Avstriji poskrbela za novo posebnost. V Angliji je kupila plovilo Hoverkraft. To je prva ladja te vrste na Donavi in sploh v Avstriji, ki drsi na zračni blazini z brzino do 63 kilometrov na uro in ima 108 sedežev. To plovilo imenujejo „Donaupfeil“ (Donavska puščica) in prevaža potnike med Dunajem in Budimpešto.

Plovilo Hoverkraft je narejeno po preskušanem načrtu, cena obratovanja je nizka. Trije dizelski motorji poganjajo tri propelerje pod vodo. Tudi pri največji hitrosti je vožnja tiha in udobna in zato primerna za vožnjo po rekah.

Slavnostni opoldanski sprejem v hotelu Korotan v Sekiri

Kulturni telegram iz Gradca: Prvi slovenski praznik v Gradcu

Odpošiljatelj: KSŠG, OH Zadeva: Slovenski praznik
Priredila: odpošiljatelj
Čas: 12. VI. 1986, od 19.00 ure naprej
Kraj: OH menza
Obisk: zadovoljiv
Vzdušje: prijetno

Spored:
Prvo težišče: video film
Tema: večjezična vzgoja v zgodnjem otroštvu
Avtor filma: univ. doz. dr. Erich Prunč
Kvalifikacija filma: znanstveno umetniški film
Predvajal: dr. Ludvik Karničar
Drugo težišče: literarno branje
Bral: Janko Messner
Iz: svojih del, predvsem iz svojega „Ein Kärntner Heimatbuch“
V: obeh koroških deželnih jezikih
Način branja: zugestiven
Kvalifikacija besedil: politično satirična
Tretje težišče: branje polemičnih člankov
Bral: Reinhard Tramontana, znan po svoji kolumni „profan“ v „profil-u“
Iz: svoje knjige „Mein profanes Weltbild“

O: Aktualnih družbeno političnih temah
Uspeh: smeh
In potem: subverzija
Opomba k drugemu in tretjemu težišču: točno pred petdesetimi leti, 12. VI. 1936 je umrl Karl Kraus, eden duhovnih očetov tako Messnerja kot Tramontane
Četrto težišče: jazz
Igrali: Kundalini
In: navdušili, navdušili.

Slovensko prosvetno društvo „HERMAN VELIK“ Sele-Kot vabi na

PRIREDITEV OB 25-LETNICI OBSTOJA DRUŠTVA in DESETLETNICI SMRTI HERMANA VELIKA

ki bo v nedeljo 22. 6. 1986 ob 15.00 uri v gostilni pri „LENČIJI“ na Bajdišah

Program sooblikujejo: Obirski ženski oktet, moški zbor SPD Borovlje, mešani pevski zbor KPD „Planina“ iz Sel, sestre Velik in mladinska skupina iz Kota

Prireditve

KAZAZE
KONCERT: PESEM OD SRCA DO SRCA
v nedeljo 22. 6. 1986 ob 10.00 uri pri IGLU v Kazazah
Nastopajo: MePZ „Srce“, otroški pevski zbor „Srce“ in skupina iz Šentlipaša

ŠENTPRIMOŽ
RIBIŠKI PLES
v soboto 21. 6. 1986 ob 20.00 uri v gostišču Wutte v Veselah
Igra: Planinski sekstet
Prireditelj: Podjanski ribiški klub

ŠENTRUPERT PRI VELIKOVCU
ZAKLJUČNA PRIREDITEV (90 let zavoda šolskih sester v Šentrupertu)
● v soboto 21. 6. 1986 ob 15.00 uri
● v nedeljo 22. 6. 1986 ob 13.30 uri in 16.00 uri
Spored obsega pesmi, plese in uprizoritev narodne pripovedke „Sveti Florijan v luni“, ki jo je dramatiziral prof. dr. Mirko Mahnič
Režija: Peter Sticker
Gostuje moški kvartet iz Šentruperta V soboto popoldne in v nedeljo si lahko ogledate razstavo šolskih izdelkov učenk. Prireditelj: Kmetijsko gospodinjstva strokovna šola zavoda šolskih sester v Šentrupertu.

IZOBRAŽEVALNO POTOVANJE V ČRNO GORO
od ponedeljka 14. do petka 18. julija 1986
Vodita: prof. Slavka Rakovec in prof. dr. Stanko Janežič
Cena: šil. 6.690,-
Prijava najkasneje do 25. 6. 1986
Prireditelj: Katoliški dom prosvete v Tinjah.

CELOVEC
Kulturna taberna PRI JOKLNU
STARA ISTRSKA LJUDSKA GLASBA NA IZVIRNIH GLASBILIH
v petek 27. 6. 1986 (ne 6. 6. 1986, kot je to bilo prvotno napovedano) ob 20.30 uri.

BOROVLEJE
KONCERT GLASBENE ŠOLE IZ BOROVLEJ IN OKOLICE
v sredo 25. 6. 1986 ob 19.00 uri pri Bundru v Borovljah, Dollichg. 4
Prireditelj: SPD „Borovlje“.

GLOBASNICA
ZAKLJUČNI KONCERT GLASBENE ŠOLE NA KOROŠKEM
v počastitev mednarodnega leta miru v petek 20. 6. 1986 ob 20.00 uri v ljudski šoli v Globasnici.

Celovška univerza vabi na predavanji v torek 24. 6. 1986 ob 18. do 20. ure v predavalnici 6
Denis Poniz (Ljubljana) – Receptija romanov Rebule in Pahorja o Trstu in okolici v slovenskem prostoru
Marko Kravos (Trst) – Slovenska lirika v Italiji.

BILČOVŠ
NASTOP UČENCEV GLASBENE ŠOLE BILČOVŠ
v soboto 20. 6. 1986 ob 17.00 uri v ljudski šoli

CELOVEC
SKLEPNA PRIREDITEV MOHORJEVIH DLJASKIH DOMOV
v torek 24. 6. 1986 ob 19.30 uri v veliki dvorani Modestovega doma
Na sporedu je predstavitev raznih dejavnosti
Na prireditve vabijo: Modestov dom, Provincialna hiša in Slomškov dom.

CELOVEC
17. WOCH DER BEGEGNUNG / TEDEEN SREČANJA
Od petka 20. do nedelje 29. junija 1986
Na sporedu: Likovna umetnost, kabaret, computer, film, literatura, glasba, gledališče, video
Posebno vabimo na sledeče prireditve:
V soboto 28. 6. 1986 v Mestni hiši / Stadthaus:
ob 17.00 uri LETEČA ŽABA – lutkovna predstava KPD Šmihel
ob 21.00 uri „Metastaze – Laibach“ plesna prireditev brez besed
ob 23.00 uri Jazz skupina „Kundalini“.

Slovenski športni klub OBIR v Železni Kapli vabi na
ŠPORTNO NOČ
● v soboto 28. 6. 1986 ob 20.00 uri v gostilni Bruner v Lobjniku nad Železno Kaplo. Igra ansambel „Čudežna polja“.
● v petek 27. 6. 1986 **disco** ob 20.00 uri, prav tako pri Brunerju.

ŽELEZNA KAPLA
SREČANJE S PD FRANC HERLE IZ SOLČAVE
v soboto 21. 6. 1986 ob 20.30 uri v farni dvorani v Železni Kapli
Prireditelj: SPD „Zarja“ v Železni Kapli. Železno Kaplo in naše društvo bodo s pestrnim kulturnim programom prvič obiskali sosede z onkraj Olševe.

Športno društvo Pliberk vabi na
II. KOLESARJENJE PO OBMEJNIH OBČINAH
v nedeljo 22. 6. 1986
Start: ob 8.30 uri izpred Zadrage Pliberk
Proga: Pliberk – Ravne – Dravograd – Ljubot – Suha – Pliberk
Udeleženci, ne pozabite na potne liste!

DUNAJSKI KROŽEK
v petek 20. 6. 1986 ob 19.00 uri v gostilni Weidinger, Dunaj IV., Danhauserg. 3 (tel.: 65 56 97)
Tomaž Svete, Ljubljana-Dunaj
AVTOPORTRET KOMPONISTA
s predstavitvijo plošče, ki vsebuje tudi uglasbitev Januševe lirike
Pozor! Julija, avgusta in septembra ne bo več srečanj!

Koroški Solidarnostni komite za Nikaragvo vabi na
PREDAVANJE
uradnega zastopnika republike Nikaragve v Avstriji o
trenutnem položaju Nikaragve
v petek 20. 6. 1986 ob 20.00 uri na celovški univerzi
Predavanje se spremlja z diapozitivi.

CELOVEC
„PRAZNIK DVOJEZIČNOSTI“
za javno dvojezično ljudsko šolo v petek 27. 6. 1986 ob 16. do 19. ure v Pavličevi ulici
ob 19.30 pri JOKLNU – DRAŽBA SLIK (Kapleniga, Omana, Januša, Benetika, Goldensteina, Vouka, Kuscherja, Weißbove, Druskoviča, Boschitza in drugih znanih slikarjev)
ob 20.30 pri JOKLNU – ISTRA NOVA.

BOROVLEJE
5 LET MOŠKEGA PEVSKEGA ZBORA SPD „BOROVLEJE“
v nedeljo 29. 6. 1986 ob 14.30 uri pri Cingelu na Trati
Sodelujejo: MePZ SPD „Bilka“ iz Bilčova, tamburaši SPD Šentjanž in MoPZ Borovlje
Prireditelj: SPD „Borovlje“.

Klub Prežihov Voranc vabi na večer „zasekanih pesmi“ Janija Oswald

„IZRAVNOTEŽJA“
v sredo 25. 6. 1986 ob 20.00 uri v gostilni „pri Joklnu“ v Celovcu
Bereta: Jani Oswald in Nadja Strajner.

Ob jubileju Slovenskega vestnika Slovenski vestnik je zakoreninjen med našim ljudstvom

Še nikoli v naši slovenski koroški zgodovini ni bila doba pisane slovenske besede v obliki časopisa daljša kot 40-letno neprekinjeno izhajanje Slovenskega vestnika. Letos, ko praznujemo to obletnico, se radi spomnimo tudi nazaj na tiste čase, ko se je rodil partizanski tisk in izvrševal svoje poslanstvo med trpečimi koroškimi Slovenci v zadnji vojni. Izhajal je v skromnih razmerah v partizanskih tiskarnah in bodril našega človeka k uporabi proti nečloveškemu in nasilnemu nacifašizmu. Danes smo izredno ponosni na to, da je naslednik tega nekdanjega partizanskega tiska naš Slovenski vestnik, ki je že prevedril 40 let svojega neprekinjenega obstoja.

Ko smo se pred 40 leti podali v naše vasi k ljudem, da jih pridobimo za naročnike Slovenskega vestnika, smo črpali moč in vztrajnost prav iz že omenjenega partizanskega tiska, ki je znal bičnemu slovenskemu življenju na Koroškem pokazati pot in zaupanje v pravico in zmago vseh zatiranih. In prav zaradi tega je Slovenskemu vestniku uspelo, da se je že ob rojstvu zakoreninil med našim ljudstvom, tako da mu tudi 40-letna gonja proti njemu ni mogla preprečiti njegovega poslanstva.

Takrat, ko se je končala druga svetovna vojna, ko smo zopet zadihali svobodo in bili žejni in lačni tiskane slovenske besede, je bil novorojenček Slovenski vestnik tisti, ki smo ga vklenili v naša srca, da nam je kazal pot, nas učil, hrabil, da vzdržimo v boju za naše pravice. Slovenski vestnik ni bil sad kakšne zasedbene sile, marveč je bil sad domačih trpečih ljudi, ki so branili svojo domovino doma... Ravno zaradi tega, ker je zrasel iz ljudstva, je vzdržal vseh 40 let. Radi se spominjamo tistega časa, ko smo nestrpno čakali, da izide prva številka Slovenskega vestnika. In ko smo Slovenski vestnik prejeli, smo ga

prebirali kot „brevir“ in črpali iz njega moč za nadaljnjo bodočnost. Z žalostjo pa se tudi spominjamo, kako so se krokarji iz vseh taborov zagnali vanj, ko je postal priljubljen in domač list našega ljudstva. Kot napreden in revolucionaren list je bil seveda trn v peti vsem, ki so še vedno hoteli imeti našega človeka v pokorščini in hlapčevstvu. Na pogonu na našo napredno tiskano besedo so se znašli skupaj emigranti, cerkev, kominforma, koroški tisk in seveda Heimatdienst. Višek tega pogona na naš list pa je bil vsekakor papežev oziroma škofov

IZLET V BEOGRAD
odpade oziroma je preložen na
poznejši čas (jesen)
Prosimo za razumevanje
Zveza koroških partizanov

odlok, da je vsak, ki bere Slovenski vestnik izobčen iz cerkve. Res hudo je bilo, ko se je vsa ta družina poglala na lov, da bi zavrla oziroma celo preprečila izhajanje tega ljudskega glasila, ki se je upalo povedati, da je pravica in resnica samo ena in da se zanjo spleta boriti. Ker pa je naš

list zrasel iz naših src, iz nešteti žrtv in krvi za svobodo in enakopravnost med narodi, je le prestal to krivično gonjo. Vsa ta 40-letna zgodovina Slovenskega vestnika, ki je bil zaničevan, zasramovan in preganjan prav zaradi tega, ker je oznanjal resnico in bodril našega človeka k samozvesti, ima nekakšno podobnost z zgodovino vietnamskega ljudstva. Tudi tam so se Američani posluževali vseh mogočih grozodejstev (tudi plin, bakterije...), da bi uničili ljudski odpor. Vendar zmagali so tisti, ki so se borili za pravico in lastno svobodo. Zmagali oziroma vzdržali smo zaradi tega, ker nismo klonili tudi takrat, ko je bilo najhujše. 40 let so tolkli po nas, dotolkli pa nas niso in nas tudi ne bodo, če se bomo znali in hoteli boriti kot do sedaj.

V letošnjem jubilejnim letu smo spet šli med ljudstvo, da bi pridobili nove naročnike Slovenskega vestnika in tako v še večji meri črpali moč iz našega glasila. Skoro povsod smo bili pristrčno sprejeti in ponudili so nam roko, da gremo skupno v boj za našo slovensko besedo in za naše pravice. Prav zaradi tega smo prepričani, da bo Slovenski vestnik v bodoče še bolj glasno širil svoje ideje, ker ga brez strahu podpirajo vsi dobromisleči. Še bolj mora braniti in oznanjati največjo pridobitev naše narodnoosvobodilne borbe – svobodo. Slovenski vestnik mora še bolj odločno združevati zaveznike pri narodu sosedu, da bomo skupno v stanju preprečiti neonacistično nevarnost in s tem ustvariti boljše pogoje za ohranitev naše narodne skupnosti. Prepričani smo, da bo Slovenski vestnik, glasilo Zveze slovenskih organizacij, to svojo nalogo prav tako uspešno izpolnjeval tudi v prihodnje, to se pravi, da bo širil slovensko besedo ter se zavezal za dobrososedske odnose doma in z vsemi, ki se zavzemajo zato, da se časi, ki smo jih preživeli pred 40 leti v času najhujše zgodovine koroških Slovencev in tudi ostale Evrope, nikoli več ne povrnejo.

Ob letošnjem jubilejnim letu Slovenskega vestnika naj nam bo v bodrilo partizanska pesem – ... polja širna smo preorali, prepajali jih s krvjo. Dobro seme smo sejali, brez plevela v novi zarji seme zlahtno naj kali.

Slovenskemu vestniku na njegovi nadaljnji poti želimo vse najboljše, da bi tudi v bodoče plodovito in bogato služil bralcem oziroma naši narodni skupnosti.

ikej

Mladinski dom SSD vabi na

SKLEPNO PRIREDITEV

ki bo v petek 20. 6. 1986 ob 20.00 uri v dvorani Mladinskega doma v Celovcu, Mikschallee 4,

Spored:

- **RISANI FILMI**
 - **UVODNE BESEDE** (ravn. Jože Blajs)
 - **RECITAL „MI O MIRU“** (ob spremljavi Beethovne V. simfonije recitirajo H. Mlečnik, J. Miklavčič, M. Picej, N. Konzilia, S. Hribar, M. Tschertou, K. Prutej, B. Blajs, D. Hobel, A. Woschnak, I. Laussegger, M. Malle)
 - **GRADIMO DREVO MIRU**
 - **PLES** (Jazz-dance skupina, ki jo sestavljajo T. Hobel, M. Matschnig, W. Matschnig, B. Maurer, O. Wrulich in T. Kavčič, ki je hkrati tudi koreograf, bo s plesom in z gibi izrazila misli o vsem, kar je lepo)
 - **VOKALNO INSTRUMENTALNA SKLADBA „Zlata ladja“** (pojeta in igrata M. Stornik in B. Maurer)
 - **ENODEJANKA „Človek pred sodnim zborom živali“** (igrajo: G. Nadrag, F. Traun, A. Novak, M. Wernig, S. Marko, R. Tschertou, B. Blajs, V. Picej, A. Malle, D. Durnik, W. Matschnig, I. Laussegger, D. Ogris, A. Wieser, T. Hobel, M. Stornik, K. Hribernig)
 - **KLAVIRSKA SKLADBA** (igra T. Hobel)
 - **„HVALNICA NARAVI“** (poje domski pevski zbor)
- Vezni tekst: T. Makovec in T. Blajs
Tehnika: S. Karničar.

Uspešen izlet Zveze koroških partizanov

Zveza koroških partizanov vsako leto pod izkušenim vodstvom Hanzija Weissa prireja izlete. Letos se je zbralo kar 50 oseb, ki so se z novim avtobusom Sienčnika popeljali preko Ljubljane, Ljubljane in Kočevja do Zadra. Udeležence izleta ZKP je v Zadru sprejelo izvrstno vreme, tako da so si že kar prvi dan ogreli premražene kosti. Drugi dan so si ogledali nacionalni park ob slapovih Krke, tretji dan pa so se popeljali z ladjo na Kornate in na otok Pag. Po dnevu na vodi so si udeleženci izleta ZKP ogledali okolico Zadra. Tako so bili npr. na trdnjavi Nin, kjer je dr. Tone

Jelen podal zanimiva poročila o razburkani preteklosti tega področja: od Ilirov, preko Rimljanov in Turkov pa tja do Slovanov se je vse gibalo na tem območju Dalmacije in daleč v notranjost dežele. (Več o tem bomo poročali, ko bo dr. Tone Jelen sestavil svoje zapise o letošnjem potovanju Zveze koroških partizanov).

**Pridobivaj
nove naročnike
Slovenskega vestnika**

KOORDINACIJSKI ODBOR ZA LETOVANJE OTROK NA MORJU
Viktringer Ring 26 (Vinko Kušej) Tarviser Straße 16 (Milka Kokot)
tel.: (0 42 22) 51 25 28 tel.: (0 42 22) 51 43 00

Spoštovani starši!

Vljudno Vam sporočamo, da bo LETOVANJE OTROK NA MORJU V SAVUDRIJI letos v eni izmeni in sicer:

od 24. julija do 7. avgusta 1986

Koordinacijski odbor nudi:

prostore za bivanje, 5 obrokov hrane dnevno, za vsakih deset otrok enega vzgojitelja, zdravstveno oskrbo in v primeru potrebe prevoz bolnega otroka v bolnico ter prevoz v Savudrijo in nazaj.
Cena za 14-dnevno bivanje znaša 1.400 šilingov, prevozni stroški 400 šil.
Prijavnice dobite pri zgoraj omenjenih naslovih.
Zadnji rok prijave je 11. julij.

Ker je število prostih mest omejeno, prosimo za čimprejše prijave.

Janez Stergar

Vprašanje koroških Slovencev v jugoslovansko-avstrijskih odnosih od plebiscita do anšlusa

Delo v ljubljanskem nadškofijem in mariborskem ter celovškem škofijem arhivu bi (ob pritegnitvi vatikanskih virov) odgovorilo na vprašanje o odpušilih in prestavitvah slovenskih duhovnikov na Koroškem, o njihovem sprejemu v Sloveniji, o intervencijah slovenskih škofov (med njimi je bil tudi koroški Slovenec Gregorij Rožman) v prid slovenske manjšine. Vsaj nekaj indicijev za to dejavnost že poznamo. V ta sklop vprašanj sodi tudi spor okrog premoženja mohorjeve družbe v Celovcu.

Neformalni stiki z matico

V pregledu jugoslovansko-avstrijskega obravnavanja medvojne koroške manjšinske problematike seveda ne moremo mimo neformalnih oziroma manj formalnih oblik bilaterale. Kar na začetku velja opozoriti na številne sorodstvene vezi prek Karavank in na dejavnost koroških emigrantov in njihovih potomcev v Jugoslaviji. Imena kot Anton Brandner, Lambert Ehrlich, Gregor Einspieler, Fran Eller, Ivan Favai, Julij Felaher, Franc Grafenauer, Ivan Grafenauer, Bogo Grafenauer, Rado Kušej, Franc Misič, Ferdo Müller, Gregorij Rožman, Franc Schautsach, Josip Šašel,

Fran Zwitter, k njim še Janko Brejc, Valentin Rožič in Franc Smodej, sama po sebi govore o vsakovrstni dejavnosti, ki je bila tudi na ta ali drugi način povezana s Koroško. V objavljenih biografijah omenjenih mož je najti marsikak kamenček za mozaik s podobo obravnavanega časovnega obdobja.

Vsaj v obrisih je znana dejavnost emigrantskih društev in organizacij: leta 1934 je bilo v Dravski banovini registriranih kar 811 „patriotskih in nacionalnih društev“. Bila so najrazličnejših idejnih nazorov, v različnih časovnih obdobjih neenakomerno aktivna, režimska in protirežimska, nekatera tudi ekstremistična in izrecno iredentistično usmerjena (npr. Orjuna). Tu omenimo le za koroške Slovence najpomembnejše: Družbo sv. Cirila in Metoda, Branibor, Slovensko stražo, Jugoslovansko matico, Gosposvetski zvon, Klub koroških Slovencev, Legijo koroških borcev. Kar nekaj gradiva o dejavnosti teh društev je ohranjenega v slovenskih arhivih, raziskave so praktično šele na začetku.

V ilustracijo spet le omemba šole Družbe sv. Cirila in Metoda v Šentrupertu pri Velikovcu in Felaherjevo poročilo, da je Klub koroških Slovencev v Ljubljani (Felaher je bil njegov predsednik) v letih 1928-1938 zbral in porabil

okoli 10.000.000 din za letovanja koroških otrok na Jadranu, za potovanja koroških slovenskih maturantov in študentov po Sloveniji in po Jugoslaviji (Kristo Sienec je kot šestosollec za potopis dobil nagrado Kluba – tako piše v SBL), za podpiranje koroških slovenskih študentov na Dunaju in v Innsbrucku ter za knjižice Slovenske prosvetne zveze. Tovrstna klubska dejavnost je bila komplementarna z vladno podporo manjšine. Zaradi politične dejavnosti društev pa je prihajalo tudi do vladnih prepovedi delovanja in razpustov (npr. Jugoslovanske matice), pred anšlusom in ob njem npr. do prepovedi objave poročila prvomestnika Družbe sv. Cirila in Metoda ing. Janka Mačkovška, službene kazenske prestavitve dr. Julija Felaherja ipd.

Raziskovalno delo

Na podlagi predvojne tradicije je v dvajsetih letih pri Jugoslovanski matici deloval Obrambni muzej. V letu 1925 je bil ob privatni iniciativi in ob finančni podpori slovenske uprave ustanovljen Manjšinski inštitut. Njegovi glavni ljubljanski sodelavci so bili Vinko Zorman, dr. Janko Pretnar, Rudolf Vidrih in dr. Lavo Čermelj, inštitut pa je k proučevanju preteklosti in

sodobnega položaja Slovencev v sosednjih državah ter Nemcev in Madžarov v Sloveniji pritegnil širok krog sodelavcev. Med njimi so bili tudi predstavniki nove generacije znanstvenikov, ki je rasla na mladi ljubljanski univerzi in ob njej. Žal je bila večina zbranega gradiva v drugi svetovni vojni uničenega; izjemo predstavlja zlasti biblioteka, ki jo danes hrani Inštitut za narodnostna vprašanja v Ljubljani.

Ohranjeni so seveda tudi raziskovalni rezultati, ki so bili objavljeni v samostojnih publikacijah in v revijah. Prav znanstvena, memoarska in politična publicistika tega časa je že našla nekaj ocen v zgodovinskih pregledih: leta 1937 jo je v obsežni bibliografiji zbral dr. Martin Wutte. Tu naj spomnim le npr. na geopolitična razmišljanja o delitvi Avstrije dr. Janka Brejca v „Čas-u“ 1925, publikacijo Stanka Erhata (Carinthiacus) oz. Manjšinskega inštituta istega leta, odgovor Martina Wutteja in Oskarja Lobmeyra 1926, na knjigo „Naši obmejni problemi“ z referati mladinskega narodno-obrambnega tečaja Družbe sv. Cirila in Metoda (4. in 5. septembra 1935 v Ljubljani), na študiji dr. Theodorja Veitra 1936 in dr. Frana Zwitterja 1937, na pisanje predstavnikov nemške manjšine v Sloveniji o koroškem vprašanju, na izdajanje posebnega biltena „Manjšinski presbiri“ itd. Analiza teh objav je potrebna, a bi bistveno preseгла omejen obseg tega pregleda.

(se nadaljuje)

Čestitke za praznik našega lista

Številni obiskovalci, ki so napolnili veliko dvorano boroveljske Mestne hiše...

Ob štiridesetletnici smo prejeli neštete čestitke, ustno izrečene, pisмено izražene v pismih in telegramih. Čestitali so nam stari znanci in prijatelji, ki so s Slovenskim vestnikom povezani že leta in desetletja; izrekli so priznanje za dosedanje delo, ki ga je opravil naš list. Dobro želje za uspešno delo v bodoče smo prejeli od najrazličnejših organizacij, ustanov, podjetij in posameznikov – ne le iz domačih krajev, marveč tudi od drugih, predvsem iz Slovenije. Tovariške čestitke so nam poslali od drugih časopisov. Spomnili pa so se nas tudi prijatelji iz vrst večinskega naroda, ki so prav tako želeli, da bi Slovenski vestnik še naprej uspešno in pogumno opravljal svojo pomembno in odgovorno nalogo.

Vseh številnih čestitk, pisem in brzojav tukaj ne moremo objaviti – izbrali smo jih le nekaj, veselimo pa se seveda vseh. In se iskreno zahvaljujemo!

Uredništvo

Dragi in spoštovani tovariši! Ker se osebno zaradi zdravljenja prireditve ob vaši štiridesetletnici ne morem udeležiti, vam pisno izražam iskrene čestitke in najboljše želje za vsestransko uspešnost. S pristranskimi tovariškimi pozdravi

Olga Kastelic-Marjetka

Medtem ko je tovarišica Marjetka delovala že v partizanski tehniki in pri

predhodnikih našega lista, je bila v prvi dunajski dobi Slovenskega vestnika tovarišica Danica Jurkovič, ki nam je poslala naslednjo brzojavko:

Ob 40-letnici ponovnega izhajanja časopisa želim vsem tovarišem, ki si prizadevajo za slovenski časopis in njegovo redno izhajanje, nadaljnje uspehe, vztrajnost in ustvarjalnost pri delu.

Danica Jurkovič

Lieber Freund Slovenski vestnik!

Zu Deinem 40. Geburtstag wünsche ich Dir alles Gute. Auch ich bin in diesem Jahr 40 geworden, weiß also, was es heißt, unter geschlagenen Faschisten als geschlagenes Kind aufzuwachsen und um eine eigene Identität zu kämpfen. 16 Jahre – so lange lebe ich in Kärnten – weiß ich, daß es Dich gibt und irgendwie hat sich immer wieder gezeigt, Du bist ein Freund. Ein Freund der Demokratie, der Gleichberechtigung, der arbeitenden Menschen der ganzen Welt, ein unversöhnlicher Feind des Faschismus. Du hast mich ermutigt, die Stimme zu erheben, wenn Unrecht geschieht, Niederlagen zu betrauern und zu bearbeiten und nicht einfach wegzustecken, wie es in der Politik seit einiger Zeit in Anlehnung an die Sportberichterstattung so modern wird.

Lieber Freund, ich verstehe zwar nur einige Worte Deiner schönen Sprache, aber ich habe Deine Freunde und Dichter kennen und lieben gelernt. Ich bin sehr froh, daß es Dich gibt. Du bist einer der Gründe, warum ich gerne hier lebe, warum Kärnten/Koroška meine zweite Heimat werden konnte.

Ich wünsche Dir und Deiner Familie alles Gute. Das heißt, ich wünsche Dir auch für die nächsten 40 Jahre die Liebe Deines Volkes und aller fortschrittlichen Menschen. Mag es auch den Herrn Landeshauptmann wundern, wie Du das aushältst, Du und Deine Berichterstattung werden auch noch geschätzt werden, wenn über die Ehrung von Ritterkreuzträgern um 1986 und den Berichten darüber in Archiven und Museen nur mehr geweint wird.

Dein
Helmut Stockhammer

...so z zanimanjem sledili pestremu sporedu

Izvršni sekretar predsedstva CK ZK Slovenije Lenart Šetinc v svoji čestitki pravi:

Pred 40 leti ste v prvi številki Slovenskega vestnika zapisali: „Verjamemo v zmago resnice“. S svojo 40-letno prisotnostjo, vplivom in narodnim poslanstvom med koroškimi Slovenci ste dokazali, da ste odločni borci za pravice in da se zavedate pomena, ki ga ima tisk v vsaki demokratični družbi. Tudi pri vašem bodočem delovanju vam želimo mnogo ustvarjalnih uspehov in da bi res postali „tribuna kritičnih, iskajočih, naprednih ljudi, misli in idej.“ kot je ob jubileju Slovenskega vestnika zapisal predsednik ZSO Feliks Wieser. Iskrene čestitke.

Lenart Šetinc, CK ZK Slovenije

Spomnili so se nas tudi rojaki iz Kanalske doline:

Ob vaši štiridesetletnici neprekinjenega izhajanja vam želimo veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Slovenski klub Kanalska dolina, Trbiž

Iz Kranja smo prejeli med drugim naslednje voščilo:

Iskreno čestitamo ob vašem jubileju in vam izrekamo priznanje za tako neomajno in kvalitetno izdajanje slovenskega glasila, kar je ena najmočnejših in najtrdnjših oblik povezovanja in krepitve zamejskega slovenstva na Koroškem. Priložnost izkoriščamo tudi kot zahvalo za uspešno sodelovanje z željo po še nadaljnjem dobrem sodelovanju. Pozdrav in čestitke v imenu delavcev PPC Gorenjski sejem Kranj in v osebnem imenu.

Franc Ekar, direktor

In še čestitke iz vrst poklicnih tovarišev:

Ob 40. obletnici prejmite naše iskrene čestitke z najboljšimi željami za nadaljnjo vsebinsko rast Slovenskega vestnika v boju za narodno samobitnost koroških Slovencev in zoper raznarodovalne pritiske. Želimo vam, da bi še naprej tako uspešno uresničevali svoje poslanstvo.

Primorske novice, Koper

Ob pomembnem jubileju 40-letnici Slovenskega vestnika sprejmite naše iskrene čestitke z željo, da tudi v bodoče uspešno opravljate pomembno nalogo ohranjanja in razvijanja narodne zavesti Slovencev na avstrijskem Koroškem.

Novi tednik in radio, Celje

Podelili smo prve nagrade za pridobivanje novih naročnikov

V okviru slavnostne prireditve v Borovljah je bil formalno zaključen tudi prvi del nagradnega tekmovanja za pridobivanje novih naročnikov Slovenskega vestnika – s podelitvijo prvih treh nagrad, ki so jih prejeli tisti, ki so doslej najbolj uspešno sodelovali v tej akciji. Tajnik ZSO Marjan Sturm, ki je kratko orisal dosedanj potek, je tudi opozoril, da nagradno tekmovanje teče še do konca meseca novembra in da imamo za drugi del spet pripravljene lepe nagrade.

Prve tri nagrade prejmejo:

1. nagrado – 7-dnevni dopust za dve osebi na „Slovenski plaži“ blizu črnogorskega bisera Budve (Cartrans Celovec) **Lipej Kolenik**, ki je že v prvem delu tekmovanja zbral 23 novih naročnikov;

2. nagrado – sedežno garnituro iz tovarne IPH v Žitari vasi **Milan Blažej**;

3. nagrado – športno opremo iz športne trgovine Topsport v Pliberku **Jože Marn** v Kranju.

Nagrajencem iskreno čestitamo in se jim zahvaljujemo za njihovo sodelovanje; naša zahvala velja tudi vsem ostalim, ki so se že doslej vključili v nagradno tekmovanje. Hkrati pa

vabimo vse bralce in prijatelje našega lista, da se pridružijo naši akciji, da bomo s skupnimi močmi še bolj povečali družino naročnikov Slovenskega vestnika!

Vzporedno s to akcijo pa bomo večjemu številu ljudi na južnem Koroškem za nekaj časa pošiljali Slovenski vestnik brezplačno – z željo da bi ga spoznali in se potem nanj naročili.

Tovarišema Koleniku (na sliki) in Blažaju je doboropis za nagrado izročil član uredništva Andrej Kokot, nagrajenec v Kranju pa je bil pisмено obveščen.

Veselo razpoloženje je vladalo ob godbi ansambla „12. nadstropje“ iz Ljubljane in postrežbi domačih prosvetašev (zgoraj). Zanimanje je vzbudila tudi razstava o Slovenskem vestniku in njegovih predhodnikih (spodaj).

Slovenski vestnik se zahvaljuje

● za številne čestitke in želje, ki smo jih ob našem jubileju prejeli od posameznikov ter organizacij in ustanov – v njih vidimo dokaz povezanosti z našim listom ter izraz priznanja delu, ki ga je opravljal v preteklih desetletjih in ga opravlja tudi danes v korist obstoja in enakopravnega uveljavljanja slovenske narodne skupnosti na Koroškem;

● za sodelovanje pri oblikovanju jubilejne številke, s katero smo skušali prikazati dosedanje pot našega jubilanta ter njegovo vlogo v življenju slovenskega človeka na Koroškem, obenem pa opozoriti tudi na najbolj pereča vprašanja, ki trenutno tarejo našo narodno skupnost;

● za pomoč pri pripravi in za sodelovanje pri izvedbi naše slavnostne prireditve v Borovljah, ki je mogla tako dobro uspeti le ob podpori mnogih „tihih pomočnikov“ iz naših organizacij in ustanov, domačih prosvetašev ter izvajalcev sporeda, z razveseljivo udeležbo pa izpričati zasidranost našega lista med svojimi bralci in prijatelji;

● za sodelovanje v prvem delu nagradnega tekmovanja za pridobivanje novih naročnikov; pri tem pa zahvalo povežemo s prošnjo, da se vključite tudi v drugi del te akcije, katere namen je, da s s kupnimi napor čim bolj povečamo krog bralcev Slovenskega vestnika ter ga širrom južne Koroške uveljavimo kot naše skupno glasilo.

Naša zahvala je hkrati obljuba in obveza, da bomo svoje delo tudi v bodoče nadaljevali z vso odgovornostjo in poštenostjo.

Slovenski
VESTNIK
uredništvo in uprava

Dr. Erik Prunč

Problemi zgodnjeotroške večjezičnosti

2. Ugotovljive jezikovne posebnosti

2.1. Jezikovne interference

Interference sodijo, če jih po nepotrebnem ne ideologiziramo, med normalne pojave oblike vseh jezikovnih kontaktov. Zato je več kot normalno, da so se pojavili tudi v našem primeru. Vendar stanje ni bilo nikoli kritično, zaradi česar se ni bilo bati, da bi prišlo do nekontroliranega mešanja jezikov ali do večstranske poljezičnosti. Kljub temu smo otrokov razvoj v vseh fazah spremljali kar najbolj pozorno in skušali previdno, vendar sproti odstranjevati pogostnejše interference. Pri tem smo se izogibali očitnim korekturam tipa „To ni pravilno“, ampak smo navadno v neposrednem sobesedilu nadomeščali napačne vzorce s pravilnimi, ki smo jih, čim bolj neopazno, tudi večkrat ponovili.

Najmanj interferenc iz ostalih dveh jezikov je bilo ugotoviti v slovenščini. V glavnem so izvirale iz hrvaščine,

vendar so ostale omejene na dve skupini, in sicer:

- interference pri visokofrekventnih, v konkretni fonetski realizaciji pa slabo poudarjenih elementih govora
- interference, prevzete iz jezika matere.

V prvo skupino sodijo predvsem oblike pomožnega glagola kot „sam“ nam. „sem“, „su“ nam. „so“, morfem -u nam. -em pri glagolu hočem ipd.

Interference druge skupine so se pojavljale predvsem na leksikalni in semantični ravni: n.pr. izposojenka „skiniti“ nam. sleči, nerazlikovanje med „tam“ in „tja“ (hrv. tamo), med „znati“ in „vedeti“ (hrv. znati) ipd.. Čeprav so bile te interference sorazmerno redke, opozarjajo na problematičnost odločitve, da se je mati v občejanju z otrokom odrekla svojemu jeziku. V našem primeru smo v tem videli pač nujno zlo, ki je bilo eden pogojev za uspešno uresničevanje trojezične vzgoje, saj brez matrine pomoči prav gotovo ne bi bilo mogoče razviti otrokove slovenske

jezikovne sposobnosti, ker slovensko občejanje z očetom ne bi zadoščalo, da bi se v dani jezikovni konstelaciji ustvarilo potrebno ravnotežje med jeziki. Kljub temu pa tega pristopa ne bi veljalo posnemati brez ustreznega (jezikoslovnega) nadzorstva.

Vedno spet namreč – prav na Koroškem – opažamo, kako se starši iz strahu, da se otrok ne bo pravočasno naučil nemščine, odpovedujejo slovenščini. Še usodnejši so primeri, v katerih to pričakujejo celo od starih staršev, ki nemščine niti ne obvladajo v zadostni meri, zaradi česar v občejanju z otroki govorijo neko slovensko-nemško mešanico. S tem pa se komunikacija med vnuki in starimi starši ne sprevrže samo v neznosno muko za vse prizadete, ampak postane dejanski vir številnih jezikovnih interferenc in napačnih jezikovnih struktur, ki bodo vse življenje negativno stigmatizirale tako doraščajoče otroke.

Kako trdožive so interference, prevzete iz govora staršev, smo lahko ugotovili tudi v našem primeru. Kljub vsem prizadevanjem in kljub sorazmerno visoki jezikovni zavesti obeh staršev, jih do danes ni bilo mogoče odpraviti.

V hrvaščini je bilo slovenske interference zelo težko razlikovati od kajkavskega vpliva, ki je postajal predvsem pri babici vse močnejši, in to iz treh razlogov:

1. Ker je kajkavščina jezik njenega otroštva in jezik, ki so ga uporabljali njeni starši v komunikaciji z otroki. Prav to komunikacijo pa je posnemala v komunikaciji s svojim vnukom. Zato so bili n.pr. vsi čustveno močnejše poudarjeni elementi kajkavski.

2. Ker se je zaradi vse večje odstopnosti iz Zagreba zmanjšal stik s standardno hrvaščino, ki je bila medtem prekrila kajkavsko osnovo, kar je

povzročilo precejšnjo nestabilnost njenega jezikovnega koda in slabilo njen subjektivni občutek za jezik. S tem pa se je v babičinem jeziku povečal vpliv slovenščine.

3. Ker se je iz napačne obzirnosti do otroka prilagajala njegovemu jeziku.

Kljub temu je bilo ugotoviti slovensko-hrvaške interference v otrokovem govoru predvsem na leksikalnem nivoju, kjer se je v izrazni stiski

„Pokaži, kaj znaš“, to geslo velja tudi za starše, za babico in deda. Erik Prunč ugotavlja: „Vedno spet namreč – prav na Koroškem – opažamo, kako se starši iz strahu, da se otrok ne bo pravočasno naučil nemščine, odpovedujejo slovenščini. Še usodnejši so primeri, v katerih to pričakujejo celo od starih staršev, ki nemščine niti ne obvladajo v zadostni meri, zaradi česar v občejanju z otroki govorijo neko slovensko-nemško mešanico. S tem pa se komunikacija med vnuki in starimi starši ne sprevrže samo v neznosno muko za vse prizadete, ampak postane dejanski vir številnih jezikovnih interferenc in napačnih jezikovnih struktur, ki bodo vse življenje negativno stigmatizirale tako doraščajoče otroke.“

enostavno zatekel k slovenskemu besedišču. Morfološka struktura je ostala v glavnem neprizadeta.

V nemščini je bilo število interferenc največje. Pojavljale so se skoraj na vseh ravneh jezika.

Najslabše so bile na morfološki ravni, kjer so bile prizadete samo tujeke z enakim ali podobnim korenom v slovenščini in nemščini (n.pr. „Was ist das?“ – „Laketa.“; „Wo ist die Lokomotiva?“). Zato lahko domnevamo, da je močna strukturna razlika med slovensko in hrvaško morfolologijo po eni in nemško morfolologijo po drugi strani delovala kot neke vrste ovira za prevzemanje interferenc.

Najbolj pogosta slovenska nemška interferenca je bila do nedavnega uje-manje med osebkom in povedkovim določilom (primer: „Das Haus ist schene“). Deloma so bile slovansko-nemške interference opazne tudi pri izbiri spola posameznih samostalnikov. Na fonološki ravni so se pojavljale predvsem pri vokalih ü, ö in ä, ki jih je otrok včasih, vendar ne dosledno, zamenjal z i in e.

Da so bile interference sorazmerno maloštevilne je očitno posledica priostrene jezikovne zavesti, se pravi, posledica metajezikovne sposobnosti. Tako je že v starosti 1;11 pravilno opazil, da njegovi nemški sogovorniki nimajo opozicije med zvnečimi in nezvnečimi nesonanti, o čemer pričajo izjave kot „Mama, ti lečeš belo (= ime sosedovega psa). Otroci lečejo pelo.“

Tudi očitnejše interference na leksikalni ravni je običajno sam opazil in popravil (n. pr. „Da ist a sove. / pavza, nato popravek / Das ist die Eule“). Priostrena jezikovna zavest, ki se zrcali v nazadnje navedenih zapažanjih, bo po vsej verjetnosti omogočila, da bo otrok postopoma obvladal trenutno še prisotne slovansko-nemške interference.

(Se nadaljuje)

Popravek

Ob začetku 7. nadaljevanja članka o „problemih zgodnjeotroške večjezičnosti“ (Slovenski vestnik, štev. 24/86) sta pomotoma izpadla naslednja dva odstavka:

Kot je bil viden z otoka, se je začel pogovarjati s svojimi vrstniki – v slovenščini. Ti pa so se že ob prvem srečanju umaknili. Naslednji dan celo ni ostalo samo pri umiku, se pravi, pri odklanjanju komunikacije. Sem in tja so se mu začeli celo posmehovati in v ta namen posnemali njegov govor. Kljub temu otrok naravnost trmasto ni hotel spremeniti svoje komunikacijske strategije in ni bil pripravljen uveljavljati niti že pridobljene nem-

ške jezikovne kompetence ter je postal – podobno kot dva meseca prej – agresiven in egocentričen.

Čeprav je bilo mogoče izhajati iz tega, da gre le za nekoliko prezgoden začetek agresivne faze zgodnjeotroškega razvoja, je bilo treba nujno ukrepati, ker so agresije vedno očitneje sledile neuspelim poskusom komuniciranja. Po vsej verjetnosti pa ga je motilo tudi to, da je v nemščini razpolagal s precej manjšimi izraznimi možnostmi. Zato so starši v sosedstvu poiskali dve dekleti, ki naj bi se več ur tedensko igrali z otrokom in tako razvijali njegovo nemško jezikovno sposobnost. Obenem je družina namerno in pogostejše gojila stike s sosedi.

RADIO-TELEVIZIJA

TV AVSTRIJA 1

Petek, 20. 6.: 9.00 Poročila – 9.05 Biro, biro – 9.30 Ruščina – 10.00 Šolska TV – 10.30 Dva človeka grede – 12.05 Poročila in ozadja – 13.05 Poročila – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Niklaas, otrok iz Flandrije – 17.30 Levo od pingvinov – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Nerešeni akti xy – 21.15 Nick Knatterton – 21.20 Šport – 21.50 Ledeno mrzlo kot molk – 23.30 Otvoritev Ars electronica in kompiuterskih kulturnih dni v Linzu – 0.15 Nerešeni akti xy – 0.20 Poročila.

Sobota, 21. 6.: 9.00 Poročila – 9.05 Angleščina – 9.35 Francoščina – 10.05 Ruščina – 10.35 Angel na zemlji – 12.10 Elitna kovačnica bo 100 let stara – 13.00 Poročila – 14.35 Naš bobnar je najboljši – 15.55 Sveto pismo – pripovedovano za otroke – 16.00 Nils Holgersson – 16.25 Veter v rokah – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Črni bratje – 17.30 Ravioli – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Dva x sedem – 18.25 Najboljše iz serije „Weana Gmüat“ – 18.50 Župnik Josef Moosbrugger odgovarja – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 19.55 Novo v znanosti – 20.15 Ameriški film – 22.00 ORF videonale 86 – 23.30 Perfect lives – 0.40 Poročila.

Nedelja, 22. 6.: 11.00 Ura tiska – 12.00 Orientacija – 14.55 Ljubezen ni tako enostavna – 16.25 Tao Tao – 16.50 Živali pred kamero – 17.35 Prometni klub za otroke – 17.40 Klub seniorjev – 18.25 Poglej in uganj – 18.30 Mi – 19.00 Slike iz Avstrije – 19.25 Govori superintendent Helmut Nausner – 19.30 Čas v sliki in šport – nogometno svetovno prvenstvo – 22.55 Čikago 1930 – 23.45 Nogometno svetovno prvenstvo.

Ponedeljek, 23. 6.: 6.00 Nogometno svetovno prvenstvo – 9.00 Poročila – 9.05 Moje ime je Drops – 9.30 Kulinarčna Avstrija – 10.00 Šolska TV – 10.30 Ljubezen ni tako enostavna – 12.00 Motena svatba – 12.15 Velika osvoboditev – 13.00 Poročila – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Calimero – 17.30 Heidi – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes z novostmi iz Južne Tirolske – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Ponedeljski šport – 21.08 Kuharski mojstri – 21.15 Ceste San Francisa – 22.00 V senci palač – 22.05 ORF videonale 86 – 0.10 Perfect lives – 0.40 Poročila.

Torek, 24. 6.: 9.00 Poročila – 9.05 Moje ime je Drops – 9.30 Angleščina – 10.00 Šolska TV – 10.30 Naš bobnar je najboljši – 11.50 Tom & Jerry – 12.05 Ponedeljski šport – 13.00 Poročila – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-ČVS

– 17.05 Čebelica Maja – 17.30 Tudi pošaliti se je treba – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Prednost – 21.15 Dallas – 22.00 Zrcalne slike – 22.45 ORF videonale 86.

Sreda, 25. 6.: 9.00 Poročila – 9.05 Moje ime je Drops – 9.30 Francoščina – 10.00 Šolska TV – 10.30 Tajfun nad Nagasakijem – 12.05 Prednost – 13.00 Poročila – 16.30 Gašperček in njegovih devet prijateljev – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Risanka – 17.30 Kamen Marka Pola – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.15 Poglej in uganj – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Ob 16.50 uri iz Paddingtona – 21.45 Slovo brez konjaka – 22.45 The munsters – 23.10 Nagrada Ingeborg Bachmann 1986 – 23.45 Svetovno prvenstvo v nogometu.

Četrtek, 26. 6.: 6.00 – 9.00 Svetovno prvenstvo v nogometu – 9.00 Poročila – 9.05 Moje ime je Drops – 9.30 Dežela in ljudje – 10.00 Šolska TV – 10.30 Ob 16. uri iz Paddingtona – 11.55 Mravlje – 12.15 Klub seniorjev – 13.00 Poročila – 15.30 Nogomet za šolarje – 16.30 Za predšolske otroke – 16.55 Mini-ČVS – 17.05 Sindbadove pustolovščine – 17.30 Skrivnostna globina – 17.55 Otrokom za lahko noč – 18.00 Slike iz Avstrije – 18.30 Mi – 19.00 Avstrija danes – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Dalli, dali – 21.50 Tri poti k jezeru – 23.25 Priznanje Ingeborg Bachmann 1986 – 23.55 Poročila.

TV AVSTRIJA 2

Petek, 20. 6.: 16.20 Poldark – 17.10 Zgodovina pomorstva – 18.00 Tedenski pregled – 18.30 Naša mala farma – 19.15 Woody Woodpecker – 19.30 Čas v sliki – 20.15 ORF videonale 86 – 20.30 Poletna noč glasbe.

Sobota, 21. 6.: 14.25 Dva x sedem – 15.00 Coppelia – 16.20 Sto mojstrov – 16.30 Računalniški tečaj – 17.00 Sledovi divjačine – 17.45 Kdo me hoče? – 18.00 Panoptikum – 18.25 Šport – 19.00 Trailer – 19.15 Poglej in uganj – 19.30 Čas v sliki – 19.50 Svetovno prvenstvo v nogometu – 22.00 Zver divjine – 23.40 Svetovno prvenstvo v nogometu.

Nedelja, 22. 6.: 6.00 – 9.00 Svetovno prvenstvo v nogometu – 9.00 Poročila – 9.05 Rdeči panter – 9.30 Režija: Velika deseterica – 10.30 Some like it hot – 16.30 Samo tri takte – 17.15 Velika deseterica – 18.00 Studio o nogometnem svetovnem prvenstvu – 18.25 Poglej sem in uganj – 18.30 Okay – 19.25 Novo v kinu – 19.30 Čas v sliki – 19.50 Primer za ljudskega odvetnika – 20.15 Tajfun nad Nagasakijem –

21.55 Dinastija – Denverski klan – 22.40 ORF Videonale 86 – 0.40 Poročila.

Ponedeljek, 23. 6.: 17.30 Mi ljudje – 18.00 Studio – Svetovno prvenstvo v nogometu – 18.30 Cesta Lindenstraße – 19.00 Tom & Jerry – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Klinika v Schwarzwald – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Šiling – 22.05 Privatno življenje Sherlocka Holmesa – 0.05 Poročila.

Torek, 24. 6.: 17.00 Šolska TV – 17.30 Orientacija – 18.00 Policijska inšpekcija – 18.30 Naša mala farma – 19.15 Woody Woodpecker – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Günther Pfizmann: Smej se spet – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.45 Klub 2 in poročila.

Sreda, 25. 6.: 17.00 Design – slučaj ali potreba? – 17.30 Dežela in ljudje – 18.00 Zaupna divjina – 18.30 Naša mala farma – 19.15 Poglej in uganj – 19.30 Čas v sliki – 19.50 Nogometno svetovno prvenstvo – 21.50 Čas v sliki – 22.10 Kulturni žurnal – 22.20 ORF videonale 86 – elektronski pozdravi – 23.30 Perfect lives – 0.00 Poročila.

Četrtek, 26. 6.: 17.15 Svet v letu 2000 – 18.00 Studio o nogometnem svetovnem prvenstvu – 18.30 Naša mala farma – 19.15 Woody Woodpecker – 19.30 Čas v sliki – 20.15 Poročila in ozadja – 21.15 Čas v sliki – 21.35 Kulturni žurnal – 21.50 ORF videonale 86 ter Klub 2 in poročila.

TV LJUBLJANA

Petek, 20. 6.: TV mozaik – 9.00 Tednik – 16.30 TV mozaik – ponovitev – 17.25 Poročila – 17.30 Bell delfin, francoska risana nadaljevanka – 17.45 Flipper, ameriška nanizanka – 18.15 Šola plavanja – 18.45 Risanka – 19.00 Danes – Obzornik ljubljanskega območja – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Amazonka: Calypso odpluje proti amazonki, angleška dokumentarna serija – 20.35 Bergerac, angleška nanizanka – 21.35 Dnevnik – 21.50 Moj fant, angleški film.

Sobota, 21. 6.: 8.00 Poročila – 8.05 Žiga žaga – 8.25 Na črko, na črko, nanizanka TV Beograd – 8.55 O kamenčku, fizičku in slamiči – 9.10 Oblaček pohajačar – 9.25 Slovenske ljudske pravljice: Pričje srce in glava – 9.40 Ta čudoviti notni svet, oddaja TV Sarajevo – 10.40 MPZ Zagorje 84 – 11.10 Amazonka: Calypso odpluje proti Amazonki, angleška dokumentarna serija – 11.35 Poročila – Poročila – Serjoža, sovjetski mladinski film – Šport – 18.25 Na zvezi, oddaja za stik z gledalci – 18.45 Risanka – 19.00 Danes – V šesti prestavi – 19.30 Dnevnik – 19.45

Vreme – 19.55 Guadalajara: SP v nogometu – četrt finale – 5:6, prenos – 21.50 Zrcalo tedna – 22.15 Dnevnik – 22.30 Plavalasec z enim črnim čevljem, francoski film – 23.50 Monterrey: SP v nogometu – četrt finale – 7:8, prenos.

Nedelja, 22. 6.: 8.50 Poročila – 8.55 Živ žav: Risanke, Pod istim nebom: Najdaljši dan, danski film – 9.55 Flipper, ameriška nanizanka – 10.20 Kitajec v Scotland Yardu, angleška nadaljevanka – 11.10 Goli sveta, pregled s SP v nogometu – 11.25 Domači ansambl: Ansambel RŽ – 12.00 Ljudje in zemlja – 12.30 Pevski tabor 86 – Šentvid pri Stični – 13.30 Poročila – 14.55 Očarljiva idiotka, francoski film – 16.40 Poročila – 16.45 Goli sveta, ponovitev – 17.00 V nedeljo popoldne iz Maribora – 18.45 Risanka – 19.00 Danes – potrošniška porota – 19.30 Dnevnik – 19.45 Vreme – 19.55 SP v nogometu – četrtfinale – 1:2, prenos – 21.45 Posladkana vodica, nadaljevanka TV Novi Sad – 22.40 Poročila – 22.45 Premor – 22.55 Športni pregled – 23.25 Jugoslovanski pokal v atletiki, reportaža iz Maribora – 23.50 Puebla: SP v nogometu – četrtfinale – 3:4, prenos.

Ponedeljek, 23. 6.: TV mozaik – 9.20 Zrcalo tedna – 9.40 Holandec, dokumentarna oddaja – 10.30 Goli sveta – 16.00 TV mozaik – ponovitev – 17.10 Goli sveta – ponovitev – 17.25 Poročila – 17.30 Zvončar – 17.45 Na črko, na črko – nanizanka TV Beograd – 18.15 Jazz festival – Bled 86, reportaža – 18.45 Risanka – 19.00 Danes, podražski obzornik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Vse reke tečejo, avstralska nadaljevanka – 21.05 Omizje – 23.05 Poročila.

Torek, 24. 6.: TV mozaik – Šolska TV – 9.00 Računalniški informacijski sistemi – 9.35 Poklici v PTT – 10.05 Arhitektura – 15.50 TV mozaik – Šolska TV, ponovitev – 17.25 Poročila – 17.30 Ta čudoviti notni svet, oddaja TV Sarajevo – 18.30 Kako nastane knjiga – 18.50 Risanka – 19.00 Danes – Zasavski obzornik – 19.30 Dnevnik – 19.55 Vreme – 20.05 Hvala, gospodična Jonesova, angleška drama – 21.05 Koncert iz Postojnske jame – 22.05 Dnevnik.

Slovenski VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza Slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Tarviser Straže 16.

Uredništvo in uprava: 9020 Celovec, Tarviser Straže 16
Telefon (0 42 22) 51 43 00-30 (Rado Janežič)
31 (Lubo Urbajs)
32 (Andrej Kokot)
33 (Vinko Wieser)
Teleks 42 20 86 sndk a

Tisk: Založništvo in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec – Borovlje.

Sreda, 25. 6.: 9.50 Poročila – 9.55 Beograd: 13. kongres ZKJ, prenos 1. plenarnega zasedanja, v odmoru Glasbena oddaja – 16.55 Poročila – 17.00 Poročila s 13. kongresa ZKJ – 17.45 Vijavaja ringaraja, TV igre – 18.30 Svet kristalov, angleški znanstveno-tehnični film – 18.45 Risanka – 19.00 Dnevnik in vreme – 19.15 Poročila s 13. kongresa ZKJ – 19.50 SP v nogometu – polfinale – A:B, prenos – 21.55 Glasbena oddaja – 22.15 Dnevnik – 22.30 Poročila s 13. kongresa ZKJ – 23.00 Kročnjar, kanadski film – 23.55 Ciudad de Mexico: SP v nogometu – polfinale – C:D, prenos.

Četrtek, 26. 6.: TV mozaik – 9.00 Štiri dni do smrti, jugoslovanski film – 10.30 Goli sveta – 16.10 Goli sveta, ponovitev – 16.25 Poročila – 16.30 Poročila s 13. kongresa ZKJ – 17.30 Slovenske ljudske pravljice: Roža škrlatka pa sin orlič – 17.40 Čirule – čarule: Čudežna pijača – 17.45 Po poteh gubčeve brigade s slikarjem B. Kobetom – 18.15 Mozaik kratkega filma: V autobusu in Tri življenja – 18.45 Risanka – 19.00 Dnevnik in vreme – 19.15 Poročila s 13. kongresa ZKJ – 19.45 Premor – 20.00 Tednik – 21.05 Goya, španska nadaljevanka – 22.00 Glasbeni premor – 22.15 Dnevnik – 22.30 Poročila s 13. kongresa ZKJ.

SLOVENSKE ODDAJE AVSTRIJSKEGA RADIA vsak dan od 18.10 – 19.00

Petek, 20. 6.: Domača in ledinska imena: Borovlje – 2. (dr. A. Feinig)
Sobota, 21. 6.: Duhovni nagovor (kpl. Pepe Market)
Voščila (M. Hartmann)

Nedelja, 22. 6.: Želeli ste, poslušajte!

Ponedeljek, 23. 6.: Mi o miru – Mladi iz Mladinskega doma SŠD

Torek, 24. 6.: Za starejše letnike (M. Inzko)
Cerkev in svet (J. Merkač)

Sreda, 25. 6.: Narodno-zabavna glasba
Večerna: 21.00 – 22.00 Zaključne prireditve strokovne šole za ženske poklice Šentrupert in Šentpetter

Četrtek, 26. 6.: Rož – Podjuna – Zila

Petek, 27. 6.: Kulturno-glasbena oddaja: Poletni festivali:
Koroško poletje
Ljubljanski festival

Slovenija

Jugoslavija

Od 23. do 28. junija velika turistična prireditev v Ljubljani

„Ohcet v Ljubljani“

Danes se na straneh našega lista prvič oglašamo z informacijami o turizmu v Sloveniji, o turističnih prireditvah, o vsem kar nudijo lepoto Slovenije. Želimo vam predstaviti eno največjih slovenskih turističnih prireditev „Ohcet v Ljubljani“. V načrtu imamo, da se bomo oglasili na teh straneh še večkrat, da bi tako prikazali Slovencem, ki žive na Koroškem, kaj vse zanimivega in lepega se dogaja v Sloveniji. To je vabilo, da bi bili tudi vi, ki berete te vrstice, med obiskovalci Slovenije, da bi si ogledali to ali ono prireditev, da bi spoznali njene lepote. Sprejeli vas bodo prijazno in domače in iz Slovenije boste prav gotovo odnesli najprijetnejše vtise.

Toda, vrnimo se k naslovu – naj vam opišemo, kaj vse se bo dogajalo v Ljubljani od 23. do 28. junija. Verjetno ste za veliko mednarodno prireditev „Ohcet v Ljubljani“ že slišali, saj je dobila že svetovni pomen. Po starih šegah in običajih si ženini in neveste iz raznih koncev sveta rečejo svoj usodni „DA“ na ljubljanskem Magistratu.

Prireditve se je pričela 1965. leta, ko se je v „starem slogu“ poročil prvi slovenski par,

naslednje leto se je slovenskemu paru pridružil še švedski, zatem pa še mnogi drugi. Vsa Evropa je sprejela to prireditev z velikim navdušenjem in letos se bo na prireditvi v Ljubljani poročilo že 21 parov. Prireditve bo letos na sporedu že 19ič, vsega skupaj pa se je v Ljubljani na tej prireditvi poročilo že 365 parov iz 23 držav. V času te prireditve Ljubljana in z njo vsa Slovenija, zaživi v nekem posebnem utripu. Vseposvodom vidimo narodne noše najrazličnejših ljudstev iz Evrope in z drugih celin, vseposvodom se pleše in poje, vidimo stare šege in običaje, seveda pa ne manjka dobrega slovenskega vina in piva in tudi dobro domačo slovensko hrano lahko pokušamo vseposvodom.

Od 23. do 28. junija se vsak dan nekaj dogaja. Koncerti, folklorni nastopi skupin iz raznih držav, zabave – preveč bi bilo, če bi vse naštevati. Posebej naj opozorimo le na deklisčino in fantovščino, ki bo v četrtek 26. junija ob 16. uri v Rogaški Slatini. Zanimiva bo tudi poročna veselica ob Planšarskem jezeru na Jezerskem, ki bo v petek 27. junija ob 18. uri. To je za vas,

dragi rojaki s Koroške, le kratek skok – pridite, ne bo vam žal!

Seveda, poroka je osrednji dogodek! Ta bo v soboto, ko bo vsa Ljubljana rajala. Poleg poročnih parov bo v svatovski povorki, ki se bo pričela ob 12. uri po osrednjih ljubljanskih ulicah, sodelovalo še okoli 3000 narodnih noš, pihalne godbe, folklorni ansambli iz raznih držav in jugoslovanskih republik. Ob 16. uri bo slovesna poroka na Magistratu, nakar se bo svatbeni sprejod nadaljeval po Ljubljani. Ob 18. uri bo svatbeno rajanje v stari Ljubljani, saj bodo med Čevljarskim in Zmajskim mostom postavili nešteto stojnic s specialitetami slovenske in jugoslovanske kuhinje. Rajali, plesali, godli in peli bodo pozno v noč, ali bolje rečeno tja v zgodnje nedeljsko jutro...

Velja povedati, da bo prišlo v Ljubljano mnogo predstavnikov tujega in domačega tiska ter, da bodo prireditve snemale poleg jugoslovanske, tudi nemška, švedska in francoska televizija ter tudi mnoge radijske postaje.

Da bi si znali predstavljati mednarodni pomen te zares velike prireditve naj naštejemo še odkod bodo prišli poročni pari v Ljubljani, da bi sklenili

zakonsko zvezo. Prišli bodo iz Bratislave (ČSSR), iz Pariza (Francija), iz La Rochella (Francija), iz Valkenburga (Nizozemska), iz Stockholma (Švedska), iz Parme (Italija), iz Gyöngosa (Madžarska), iz Tbilisija (Sovjetska zveza), iz Sidneya (Avstralijska zveza), iz Graza (Avstrija), iz Bruslja (Belgija), iz Hamburga (ZR Nemčija), iz Leverkusena (ZR Nemčija) ter iz Dubrovnika, Čapljine, Skopja, Beograda, Novega Sada, Titograda in Ljubljane.

Pridite torej pogledat Ljubljano in ohcet na svetovni ravni.

Svetujemo, da parkirate svoje vozilo pri športni dvorani Tivoli, da ne boste zašli v veliko gnečo (pa še senca je). Za vse informacije se obrnite na: TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER, Ljubljana, Titova 11, tel. 0 61 224-222 ali 215-412, telex 31693 tic lj yu.

Pripravil: Center za Turistično propagando pri gospodarski zbornici Slovenije.

ASKÖ Šmihel ostane v spodnji ligi

Šmihel – KAC 3:2 (3:0)

Šmihel, 150, Clermont
Gole: Šuler, W. Krausler in Pajenk oz. Leibner in Kremer

Na šmihelskem igrišču se je zbralo komaj 150 ljudi, čeprav se je njihovo moštvo borilo za obstoj v vzhodni spodnji ligi. Spopad se je odvijal na zelo visoki ravni in gledalci so videli kar pet zadetkov.

Domačini so od prve minute naprej silovito krenili v napad in še pred odmorom odločili tekmo v svoj prid.

Že v 10. minuti je premagal legionar Šuler celovškega vratarja in postavil na 1:0. Potem sta W. Krausler in Pajenk v osmih minutah povišala na 3:0.

V drugem delu igre so se Celovčani pod režijo mladega Samrocka, ki je nadomestil Seidla, presenetljivo hitro opomogli. KAC je potreboval samo

četrt ure, da je zmanjšal rezultat na 2:3; uspešan sta Leibner in Kremer. Toda za preobrat je gostom zmanjkalo moči in sape.

Rezultat se ni več spremenil in tako je Šmihel osvojil izredno pomembno zmago, ki je zagotovila obstoj v vzhodni spodnji ligi. Poraženec KAC pa mora v kvalifikaciji: če prvak koroške lige Trg/Wigo ne bo napredoval v drugo divizijo in se koroški ligi iz druge divizije pridruži VSV, bo to imelo posledico v koroški in spodnji ligi.

Še eno moštvo bo moralo zapustiti spodnjo ligo, za odločitev pa bosta v dveh posebnih kvalifikacijskih igrah morali poskrbeti predpredzadnji moštvi spodnjih lig: KAC in VAS/Beljak. Le zmagovalec bi ostal v spodnji ligi.

Selani ostali pri skromnih štirinajstih točkah

ASV : DSG Sele/Obir 3:2 (2:0)

ASV-igrišče, 100, Paulitsch
Gole: Thuller (2) in Kummer oz. Travnik (2)

S tekmo proti celovškemu ASV Selani niso samo zaključili letošnje nogometno prvenstvo, poslovali so se tudi od koroške spodnje lige. Dve leti so pripadali drugi najmočnejši ligi na Koroškem, toda po neuspešnem prvenstvu 1985/86 se vračajo nazaj v prvi razred D.

V 26 nastopih so zmagali le petkrat, remizirali so štirikrat in izgubili sedemnajstkrat! V seštevku pomeni to 14 točk, kar je pa skupaj z negativnim razmerjem golov (31:57) bilo premalo za ohranitev pripadnosti k spodnji ligi.

Kratke športne vesti – termini

● Ze v prvem kolu je Franci Wieser premagal svojega nasprotnika, ko je minulo soboto sodeloval v tekmi HSV Celovec proti BC Hallein. Tudi trije drugi Celovčani – bratje Mario, Ferdinand in Karl Orašč – so zmagali Ko.

Tekma, ki se je odvijala v telovadnici ljudske šole v Kotmari vasi, se je končala z rezultatom 8:8.

Tudi na zadnjem srečanju se Selani niso mogli veseliti, kajti doživeli so ponoven poraz. Prvi polčas je bil v znamenju domače enajsterice, ki je do odmora dvakrat premagala selskega vratarja. Po zamenjavi strani ko igralec/trener Selanov Jakopič ni znal izkoristiti enajstmetrovke, je v protinapadu Kummer poskrbel za dokočno odločitev: povišal je rezultat na 3:0.

Sicer se Selski nogometaši še vedno niso vdali, uspelo jim je rezultat popraviti na 2:3. Obakrat je bil na mestu Nanti Travnik, ki je dal svoj 14. in 15. gol v tej sezoni. S tem je seveda tudi najboljši strelec slovenskega nogometnega kluba izpod Košute in nenazadnje celo tretji po vrsti v spodnji ligi. Pa ne samo to: „Ridovec“, – kot ga kličejo sovrstniki in navijači v Selah – je prispeval sam polovico selskih golov! Zato je razumljivo, da se zanj potegujejo številni klubi...

SAK: Tudi naraščaj zaključil sezono

Nogometno sezono sta zaključili tudi obe moštvi mladih nogometašev Slovenskega atletskega kluba. 10- do 12-letni pionirji so dosegli v svoji skupini 8. mesto, 12- do 14-letni šolarji pa odlično tretje mesto. Ponovno je treba pohvaliti šolarje, saj je to izvrsten rezultat, če pomislimo, da naraščaj nima najboljših pogojev za trening.

Kot v prejšnjih letih so mladi nogometaši raztreseni po vsej južni Koroški, tako da nimajo prave možnosti za skupni trening, in tudi prevoz je dostikrat povezan s precejšnjimi težavami. Na srečo so mladi nogometaši tako ambiciozni, da se v posameznih krajih, vaseh, ali domovih, sami združujejo in vadijo. Dodatno pa je v Pliberku vadil z njimi še Leonard Katz, spomlad pa v Celovcu Peter Waldhauser, medtem, ko jih je vozil na igre Andrej Kumer. Matevž Wieser in Albin Waldhauser pa sta spremljala moštvi na tekme.

Slovenski atletski klub načrtuje za jesenske mladinske treninge pridobiti Mladena Jovičevića, kar bi pogoje teh mladih nogometašev, katerih šolska izobrazba stoji seveda v ospredju, precej izboljšalo.

22. 6. 1986 ob 13. uri Slovensko namiznoteniško prvenstvo

V nedeljo se začne slovensko namiznoteniško prvenstvo, pri katerem sodeluje kar osem moštev: iz Sel, Železne Kaple, Škocijana in Celovca. Prvo kolo tega prvenstva bodo odigrala moštva to nedeljo v glavni šoli v Železni Kapli s pričetkom ob 13. uri. Vse ljubitelje namiznega tenisa prisrčno vabimo, da si pridejo ogledat tekme.

MENJAVA DENARJA

Stanje v četrtek 19. junija 1986.

Za 100 dinarjev dobite	3.50 šil.
Za 100 dinarjev plačate	4.50 šil.
Za 100 lir dobite	1.00 šil.
Za 100 lir plačate	1.06 šil.
Za 100 mark dobite	693.70 šil.
Za 100 mark plačate	710.00 šil.

10. srečanje slovenskih športnikov v Radovljici

Slovenski športniki Furlanije-Juljske krajine, Železne županije (Madžarska), Koroške in Slovenije se bodo 28. in 29. junija 1986 v Radovljici udeležili „10. srečanja slovenskih športnikov“. Na sporedu so tekme v disciplinah: namizni tenis, šah in nogomet.

Vodje ekip so imenovali za svoje panoge naslednje igralce:

● šah (vodja Ivko Fera): Ivan Lukan, Jurij Deisinger, Franci Rulitz, Justin Polanšek, Antonia Einspieler, Lojze Gallo, Norbert Perko, Gorazd Živkovič, Ivko Fera;

● namizni tenis (Mirko Oraž): Andrej Mohar (trener), Zdravko Smrtnik, Vladimir Smrtnik, Marko Kupper, Franc-Jožef Smrtnik, Marta Oraž, Marion Hribernik, Andrea Wieser, Iris Weiser, Mirko Oraž;

● nogomet (mag. Mirko Oraž): Jože Fera (trener), Janko Smrečnik, Ernest Blajs, Pavel Certov, Aleksander Certov, Franci Wieser, Dominik Kert, Adrian Kert, Tonči Blajs, Pepi Pasterk, Marcel Sumper (pomočnik), Martin Dovjak, Klemen Debeve, Kristijan Užnik, Willi Bertold, Franci Šmid, Marjan Gasser, Mirko Weber, Igor Ogris, Janez Jenšac, Rudi Urban.

Skupen odhod v Radovljico je v soboto, 28. 6. 1986 ob 7.45 uri izpred Mladinskega doma SŠD, v Celovcu,

Mikschallee 4. Vrnitev v Celovec predvidevajo med 17.00 in 18.00 v nedeljo 29. 6. 1986.

Biljardsko prvenstvo preloženo

Iz organizatoričnih vzrokov je Slovenski biljardski klub / Cartrans moral preložiti klubsko prvenstvo, ki bi se moralo po napovedih začeti že to soboto ob 13.00. Prvenstvo so preložili na **torek, 24. junija 1986** s pričetkom ob 14.00 (za dijake) in ob 18.00 (za ostale člane).

Prijave sprejema tajnik društva Vinko Kušej (tel. 0 42 22/51 25 28-21).

Letalske ponudbe „Poletje 86“

Poslužite se ugodnih letov z letališča Ljubljana na letalih Adria Airways

LJUBLJANA – Beograd
– Sarajevo
– Skopje
– Titograd

in sezonskih letov za – Dubrovnik
– Split
– Tivat
– Zadar
– Pulo

Prodaja kart in informacije: CARTRANS Paulitschgasse 7, tel. 0 42 22 / 51 26 80
Reisebüro SPRINGER kakor tudi vse turistične agencije v Sloveniji.

adria
airways
ljubljana